

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (aštuntoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. rugsėjo 23 d.*

„Valstybės pagalba – Ispanijos valdžios institucijų suteikta pagalba tam tikroms ekonominių interesų grupėms (EIG) ir jų investuotojams – Tam tikroms finansinės nuomos susitarimams dėl laivų įsigijimo taikoma mokesčių sistema (Ispanijos mokesstinės nuomos sistema) – Sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama iš dalies nesuderinama su bendrąja rinka ir nurodoma iš dalies ją susigrąžinti – Atrankusis pobūdis – Pareiga motyvuoti – Pagalbos susigrąžinimas – Vienodas požiūris – Teisėti lūkesčiai – Teisinis saugumas“

Sujungtose bylose T-515/13 RENV ir T-719/13 RENV

Ispanijos Karalystė, atstovaujama S. Centeno Huerta,

ieškovė byloje T-515/13 RENV,

Lico Leasing, SA, įsteigta Madride (Ispanija),

Pequeños y Medianos Astilleros Sociedad de Reconversión, SA, įsteigta Madride,

atstovaujamos advokatų M. Merola ir M. Sánchez,

ieškovės byloje T-719/13 RENV,

palaikomos

Bankia, SA, įsteigtos Valensijoje (Ispanija), ir kitų į bylą įstojusių šalių, kurių pavadinimai nurodyti priede¹, atstovaujamų advokatų J. Buendía Sierra, E. Abad Valdenebro, R. Calvo Salinero ir A. Lamadrid de Pablo,

į bylą T-719/13 RENV įstojusių šalių,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą V. Di Bucci, É. Gippini Fournier ir P. Nėmečkovą,

atsakovę,

dėl SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti 2013 m. liepos 17 d. Komisijos sprendimą 2014/200/ES dėl valstybės pagalbos SA.21233 C/11 (ex NN/11, ex CP 137/06), kurią suteikė Ispanija – Tam tikriems finansinės nuomos susitarimams taikoma apmokestinimo sistema, taip pat vadinama „Ispanijos mokesstinės nuomos sistema“ (OL L 114, 2014, p. 1),

* Proceso kalba: ispanų.

¹ Kitų į bylą įstojusių šalių sąrašas pridėtas tik prie šalims skirtos versijos.

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji išplėstinė kolegija)

kuri sudaro pirmininkas A. M. Collins (pranešėjas), teisėjai C. Iliopoulos, R. Barents, J. Passer ir G. De Baere,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. spalio 24 d. posėdžiui,

priima šį

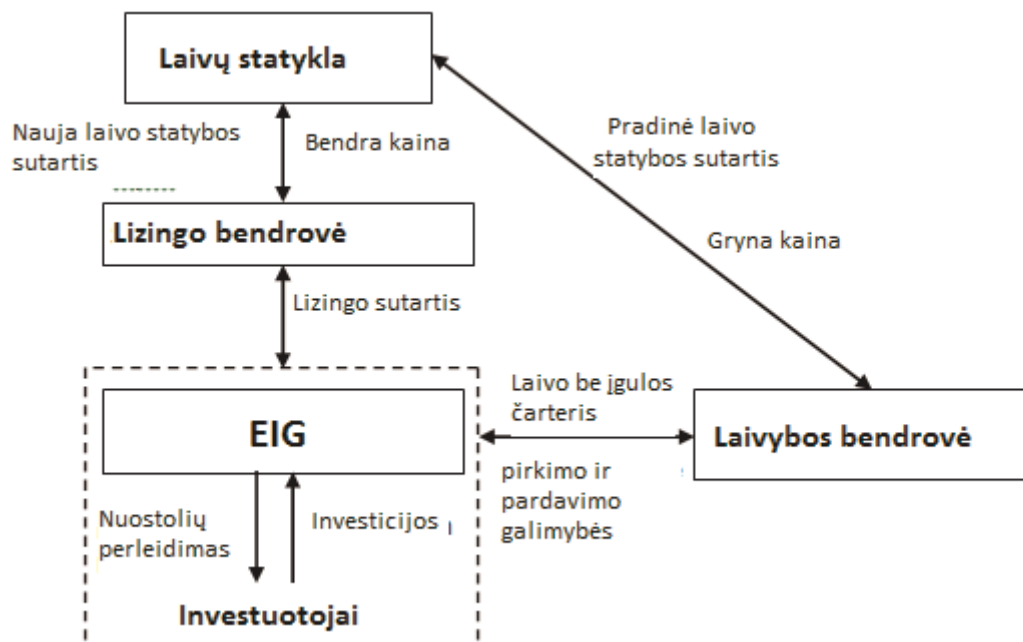
Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 Nuo 2006 m. gegužės mėn. Komisija gavo kelis skundus dėl „Ispanijos mokestinės nuomos sistemos“ (toliau – IMNS). Konkrečiai kalbant, dvi nacionalinės laivų statyklų federacijos ir viena atskira laivų statykla pareiškė, kad dėl šios sistemos laivybos bendrovėms suteikta galimybė pirkti Ispanijos laivų statyklose pastatytus laivus su 20–30 % nuolaida.
- 2 Po to, kai Komisija Ispanijos valdžios institucijoms išsiuntė daug prašymų pateikti informacijos ir šios šalys surengė keletą susitikimų, 2011 m. birželio 29 d. Sprendimu C(2011) 4494 *final* (OL C 276, 2011, p. 5) Komisija pradėjo formalią tyrimo procedūrą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį (toliau – sprendimas pradėti formalią tyrimo procedūrą).
- 3 2013 m. liepos 17 d. Komisija priėmė Sprendimą 2014/200/ES dėl valstybės pagalbos SA.21233 C/11 (ex NN/11, ex CP 137/06), kurią suteikė Ispanija – Tam tikriems finansinės nuomos susitarimams taikoma apmokestinimo sistema, taip pat vadinama Ispanijos mokestinės nuomos sistema (OL L 114, 2014, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas). Šiame sprendime Komisija nusprendė, kad tam tikros mokestinės priemonės, sudariusios IMNS, „[buvo] valstybės pagalba“, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, kurią Ispanijos Karalystė, pažeisdama SESV 108 straipsnio 3 dalį, neteisėtai teikė nuo 2002 m. sausio 1 d. Šios priemonės buvo laikomos iš dalies nesuderinamomis su vidaus rinka. Pagalbą buvo nurodyta sugrąžinti tam tikromis sąlygomis tik iš investuotojų, kurie gavo nagrinėjamos naudos, neleidžiant tokios pagalbos gavėjams perkelti su jos grąžinimu susijusios naštos kitiems asmenims.

IMNS teisinė ir finansinė struktūra

- 4 Remiantis ginčijamu sprendimu darytina išvada, kad pagal IMNS kiekvienam laivo statybos užsakymui reikalingi keli dalyviai, t. y. laivybos bendrovė, laivų statykla, finansinės nuomos (*leasing*) bendrovė, bankas, banko sudaryta ekonominių interesų grupė (EIG) ir investuotojai, perkantys šios EIG akcijas.
- 5 Pasak Komisijos, IMNS yra mokesčių planavimo schema (išdėstyta toliau pateiktame grafike), įprastai organizuojama banko, siekiant gauti mokesčių lengvatų investuotojams mokesčių požiūriu skaidrioje EIG ir perleisti jų dalį laivybos bendrovei kaip laivo kainos nuolaidą, o likusias mokesčių lengvatas pasilieka EIG investuotojai kaip atlygį už investiciją.

- 6 Pagal IMNS šio sprendimo 4 ir 5 punktuose nurodyti subjektai pasirašo kelias sutartis, kurių esminiai aspektai, nurodyti ginčijamame sprendime ir sprendime pradėti formalią tyrimo procedūrą, paaiškinti toliau.

Pradinė laivo statybos sutartis

- 7 Laivų bendrovė, kuri nori įsigyti laivą, susitaria su laivų statykla dėl statytino laivo ir pirkimo kainos su nuolaida (toliau – grynoji kaina). Laivų statykla kreipiasi į banką su prašymu organizuoti IMNS.

Nauja laivo statybos sutartis (novacija)

- 8 Bankas įtraukia finansinės nuomos bendrovę, kuri pagal novacijos sutartį pakeičia laivų bendrovę, ir sudaro su laivų statykla naują laivo pirkimo sutartį už kainą be nuolaidos (toliau – bendra kaina).

Banko sudaroma EIG ir kreipimasis į investuotojus

- 9 Bankas sukuria EIG ir parduoda akcijas investuotojams, kurie paprastai yra stambūs Ispanijos mokesčių mokėtojai, investuojantys į EIG, kad būtų sumažintas jų apmokestinimo pagrindas, ir kurie paprastai nevykdo jokios laivų veiklos.

Finansinės nuomos susitarimas

- 10 Finansinės nuomos bendrovė trejiems arba ketveriems metams bendros kainos pagrindu išnuomoja laivą EIG su galimybe jį išpirkti. Iš pradžių EIG įsipareigoja pasinaudoti galimybe suėjus tam terminui išpirkti laivą. Sutartyje numatytos labai didelės nuomos įmokos finansinės nuomos bendrovei, todėl EIG patiria didelių nuostolių. Tačiau laivo išpirkimo kaina yra pakankamai maža.

Laivo be įgulos frachtavimas su išpirkimo galimybe

- 11 EIG savo ruožtu trumpam laikotarpiui nuomoja laivą be įgulos laivybos bendrovei pagal laivo be įgulos frachtavimą (tai laivo be įgulos ir aprūpinimo, už kuriuos atsakingas frachtuotojas, nuomos sutartis). Laivybos bendrovė iš pradžių išipareigoja pasibaigus numatytam terminui už grynąją kainą nusipirkti laivą iš EIG. Priešingai, nei šio sprendimo 10 punkte nurodytoje lizingo sutartyje, pagal laivo be įgulos frachtavimą nuomos kaina yra sumažinta. Tačiau laivo išpirkimo kaina yra didelė. Data, kai galima pasinaudoti galimybe išsipirkti laivą, nustatoma po kelių savačių nuo to momento kai EIG nusiperka laivą iš finansinės nuomos bendrovės.
- 12 Remiantis IMNS teisine sandara darytina išvada, jog tam, kad laivų statykla parduotų laivą laivybos bendrovei, bankas pasitelkia du tarpininkus, t. y. finansinės nuomos bendrovę ir EIG. EIG pagal lizingo sutartį išipareigoja nusipirkti laivą už bendrą kainą, kurią lizingo bendrovė perveda laivų statyklai. Tačiau kai EIG perparduoda laivą laivybos bendrovei pagal laivo be įgulos frachtavimą su galimybe išpirkti, ji gauna tik grynąją kainą, į kurią įeina iš pradžių laivybos bendrovei suteikta nuolaida.

IMNS mokesčių sandara

- 13 Ginčijamame sprendime nurodyta, kad IMNS tikslas yra sudaryti sąlygas pasinaudoti tam tikromis mokesčių priemonėmis EIG ir joje dalyvaujantiems investuotojams, kurie dalį gautų lengvatų vėliau perleidžia naują laivą įsigyjantioms laivybos bendrovėms.
- 14 Kaip teigiama ginčijamame sprendime, dėl bendro mokesčių priemonių poveikio EIG ir jos investuotojai gali gauti mokesčių lengvatų, kurių dydis – apie 30 % bendros pradinės laivo kainos. Dalis šių mokesčių lengvatų, kurias iš pradžių gavo EIG ir jos investuotojai, lieka investuotojams (10–15 %), o likusi dalis (85–90 %) perleidžiama laivybos bendrovei, kuri galiausiai tampa laivo savininke, įsigydama jį už kainą, kuri yra 20–30 % mažesnė nei pradinė bendra to laivo kaina.
- 15 Pasak Komisijos, vykdančią operaciją pagal IMNS derinamos kelios skirtingos mokesčių priemonės, kurios vis dėlto yra tarpusavyje susijusios, kad būtų galima gauti mokesčių lengvatą. Šios priemonės yra numatytos įvairiose 2004 m. kovo 5 d. *Real Decreto Legislativo 4/2004, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Sociedades* (Karaliaus dekretas-įstatymas Nr. 4/2004 dėl nauja redakcija išdėstyto Pelno mokesčio įstatymo patvirtinimo) (BOE, Nr. 61, 2004 m. kovo 11 d., p. 10951, toliau – Pelno mokesčio įstatymas) ir 2004 m. liepos 30 d. *Real Decreto 1777/2004, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre Sociedades* (Karaliaus dekretas Nr. 1777/2004, kuriuo patvirtinamas bendrovių pelno mokesčio reglamentas) (BOE, Nr. 189, 2004 m. rugpjūčio 6 d., p. 28377, toliau – Pelno mokesčio reglamentas) nuostatose. Tai yra penkios ginčijamo sprendimo 21–42 konstatuojamosiose dalyse apibūdintos priemonės: pagreitintas finansinės nuomos susitarimo dalyku esančio turto nusidėvėjimas (1 priemonė), finansinės nuomos susitarimo dalyku esančio turto ankstyvo nusidėvėjimo taikymas savo nuožiūra (2 priemonė), EIG (3 priemonė), tonazo apmokestinimo sistema (4 priemonė) ir Pelno mokesčio reglamento 50 straipsnio 3 dalis (5 priemonė).
- 16 Konkrečiai kalbant apie 2 priemonę, reikia pažymėti, kad Pelno mokesčio įstatymo 115 straipsnio 6 dalyje nustatyta, jog pagal finansinės nuomos susitarimą nupirkto turto pagreitintas nusidėvėjimas prasideda nuo tos dienos, kurią tas turtas pradeda eksploatuoti, t. y. ne anksčiau negu tada, kai turtas perduodamas įgijėjui ir šis pradeda juo naudotis. Tačiau pagal Pelno mokesčio įstatymo 115 straipsnio 11 dalį Ekonomikos ministerija gali nustatyti nusidėvėjimo pradžios datą, atsižvelgdama į sutarties trukmės ypatumus ir turto ūkinio naudojimo specifiką. Leidimo prašymo procedūra išdėstyta Pelno mokesčio reglamento 49 straipsnyje. Atsižvelgiant į tai, kad pagal taikytinus teisės aktus pagreitinto nusidėvėjimo pradžios data galėjo būti nustatyta anksčiau, nei turtu pradėta naudotis, ginčijamame sprendime kalbama apie „ankstyvą“ nusidėvėjimą.

Komisijos vertinimas

- 17 Komisija nusprendė, kad tai, jog IMNS sudaryta iš kelių priemonių, kurios ne visos nustatytos Ispanijos teisės aktuose, nekliudo jos laikyti sistema, nes IMNS taikomos skirtingos mokesčių priemonės yra susijusios teisiškai ir faktiškai.
- 18 Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad Komisija tas priemones analizavo ne tik kaip sistemą, bet taip pat jas vertino atskirai. Jos teigimu, šie metodai buvo papildomi ir vedė prie nuoseklių išvadų.
- 19 Kiek tai susiję su įmonių, kaip jos suprantamos pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, egzistavimu, ginčijamo sprendimo 126 punkte pasakyta, kad visos sandorių pagal IMNS šalys buvo įmonės, nes jų veiklos esmė buvo siūlyti prekes ir paslaugas rinkoje. Konkrečiau kalbant, laivų statyklos statė laivus; finansinės bendrovės siūlė finansines priemones; EIG frachtavo ir pardavė laivus; investuotojai siūlė prekes ir paslaugas labai įvairiose rinkose, nebent tai buvo jokios ūkinės veiklos nevykdantys fiziniai asmenys, o tokiu atveju jiems šis sprendimas netaikytas; laivybos bendrovės siūlė jūrų transporto paslaugas, o bankai siūlė tarpininkavimo ir finansavimo paslaugas.
- 20 Dėl atrankiojo pobūdžio Komisija nusprendė, kad ankstyvo nusidėvėjimo taikymas savo nuožiūra (2 priemonė), tonažo apmokestinimo sistema (4 priemonė) ir Pelno mokesčio reglamento 50 straipsnio 3 dalis (5 priemonė) tam tikroms įmonėms suteikė atrankiojo pranašumo.
- 21 Konkrečiai kalbant, dėl ankstyvo nusidėvėjimo taikymo savo nuožiūra taikant finansinę nuomą išperkamam turtui (2 priemonė) Komisija pažymėjo, kad pagal bendruosius Ispanijos mokesčių teisės aktus dėl nusidėvėjimo turto kaina iš principo turi būti paskirstyta per visą to turto naudojimo laikotarpį, t. y. nuo to momento, kai jis buvo pradėtas naudoti ūkinei veiklai vykdyti. Sudarant sandorius pagal finansinės nuomos susitarimus Pelno mokesčių įstatymo 115 straipsnio 6 dalyje leidžiama taikyti pagreitinimą nusidėvėjimą iš esmės nuo tos datos, kai turtas pradėdamas naudoti. Tačiau Pelno mokesčių įstatymo 115 straipsnio 11 dalyje leidžiama nustatyti, kad pagreitintas nusidėvėjimas pradėdamas taikyti prieš pradėdant naudoti turtą, todėl taikomas ankstyvas nusidėvėjimas. Remiantis ginčijamu sprendimu, ši galimybė yra to įstatymo 115 straipsnio 6 dalyje nustatytos bendrosios taisyklės išimtis, o norint taikyti tą išimtį, reikia gauti Ispanijos valdžios institucijų nuožiūra išduodamą leidimą, todėl išimtis tampa atrankioji. Pasak Komisijos, nustatyti leidimo išdavimo kriterijai buvo neaiškūs ir reikalavo mokesčių administratoriaus išaiškinimo, tačiau jis nepaskelbė gairių šiuo klausimu. Beje, Komisija nusprendė, kad Pelno mokesčio reglamento 49 straipsnio formuluotė patvirtina priemonės atrankųjį pobūdį. Be to, Komisija nusprendė, jog Ispanijos Karalystė neįrodė, kad, užuot taikius paprastą aiškių ir objektyvių kriterijų *a posteriori* patikrinimą, koks taikomas, pavyzdžiui, įprastam nusidėvėjimui, reikalinga taikyti išankstinio leidimo sistemą.
- 22 Be to, Komisija nusprendė, kad kai IMNS buvo vertinama kaip visuma, ji buvo atrankioji, nes lengvatai buvo taikoma mokesčių administratoriaus diskrecija, kadangi buvo privaloma gauti leidimą, ir atsižvelgiant į tai, kad taikomos sąlygos buvo netikslios. Be to, egzistavo ir sektorinis atrankumas, nes mokesčių administratorius leido tik tokius sandorius pagal IMNS, kurie buvo skirti finansuoti jūriniams laivams. Pasak Komisijos, tai, kad visos laivybos bendrovės, įskaitant įsisteigusias kitose valstybėse narėse, galėjo dalyvauti finansavimo pagal IMNS sandoriuose, neprieštarauja išvadai, kad taikant šią sistemą buvo sudaromos palankesnės aplinkybės tam tikrai veiklai, t. y. jūrinių laivų įsigijimui pagal finansinės nuomos susitarimus, visų pirma siekiant juos frachtuoti be įgulos ir vėliau perparduoti.
- 23 Remiantis ginčijamu sprendimu, lengvata naudojosi EIG, o dėl mokesčių skaidrumo – jos investuotojai. Iš tiesų EIG buvo juridinis asmuo, taikęs visas mokesčių priemones ir prireikęs mokesčių administratoriui teikęs prašymus išduoti leidimus. Mokesčių požiūriu EIG buvo skaidrus subjektas, kurio apmokestinamosios pajamos arba atskaitytinios sąnaudos iškart buvo perduodamos investuotojams.

- 24 Be to, Komisija nusprendė, kad vykdant sandorį, kuriam taikoma IMNS, ekonominiu požiūriu esminė EIG gautos mokesčių lengvatos teikiamos naudos dalis buvo perleista laivybos bendrovei kainos sumažinimo forma, nepažeidžiant toliau išdėstytų argumentų dėl atsakomybės. Net jeigu ginčijamame sprendime pripažinta, kad kiti sandorio, kuriam taikoma IMNS, dalyviai, būtent laivų statyklos, finansinės nuomos bendrovės ir kiti tarpininkai taip pat gauna netiesioginės naudos iš šios lengvatos, Komisija nusprendė, kad EIG ir jos investuotojų iš pradžių gauta lengvata kitiems dalyviams nebuvo perduota.
- 25 Remiantis ginčijamu sprendimu galima teigti, kad, atsižvelgiant į dėl IMNS taikymo negautas mokestines pajamas, buvo įvykdytas valstybės išteklių perleidimas EIG, kuri dėl mokesčių skaidrumo juos perleidžia savo investuotojams.
- 26 Dėl atsakomybės už priemonės Komisija nusprendė, kad atsakomybė už EIG ir jos investuotojams suteiktą atrankiąją lengvatą aiškiai tenka Ispanijos Karalystei, nes ji kyla iš mokesčių taisyklių ir mokesčių administratoriaus suteiktų leidimų, be kita ko, taikyti ankstyvą nusidėvėjimą ir tonažo apmokestinimo sistemą. Atvirkščiai, remiantis ginčijamu sprendimu, to negalima pasakyti apie laivybos bendroves ir juo labiau apie laivų statyklas ir tarpininkus, nes taikytinos taisyklės neįpareigoja EIG perleisti dalies mokesčių lengvatų šiems ūkio subjektams, nepaisant to, kad Komisija pripažino, jog mokesčių administratoriui atsiųstuose prašymuose suteikti leidimą buvo pateikti duomenys apie mokesčių lengvatos teikiamos naudos paskirstymą EIG investuotojams ir laivybos bendrovei.
- 27 Remiantis ginčijamu sprendimu, aptariama lengvata kėlė grėsmę iškraipyti konkurenciją ir padaryti neigiamą įtaką valstybių narių prekybai. Konkrečiai kalbant, Komisija pažymėjo, kad investuotojai, t. y. EIG nariai, vykdo veiklą visuose ūkio sektoriuose, visų pirma tuose, kurie yra atviri valstybių narių prekybai. Taip pat dalyvaudami sandoriuose, kuriems taikoma IMNS, frachtavimo be įgulos ir jūrinių laivų pirkimo bei pardavimo rinkose, kurios yra atviros valstybių narių prekybai, jie veikė per EIG.
- 28 Atlikdama analizę dėl pagalbos suderinamumo su vidaus rinka Komisija nusprendė, kad nors 1997 m. liepos 5 d. Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos jūrų transportui (OL C 205, 1997, p. 5) su pakeitimais, padarytais 2004 m. sausio 17 d. (OL C 13, 2004, p. 3, toliau – gairės dėl jūrų transporto) nebuvo griežtai taikomos šioje byloje, jos galėjo būti taikomos pagal analogiją, kad būtų nustatytas EIG arba jų investuotojų gautas pagalbos dydis, kuris gali būti suderinamas su teisės aktais. Pasak Komisijos, viršijus tą dydį pagalba būtų nesuderinama su vidaus rinka.
- 29 Galiausiai Komisija atmetė argumentus, kad vienodo požiūrio ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai prieštarauja pagalbos susigrąžinimui. Atvirkščiai, ji nusprendė, kad teisinio saugumo principas prieštarauja pagalbos susigrąžinimui nuo IMNS įsigaliojimo 2002 m. iki 2007 m. balandžio 30 d., t. y. iki datos, kai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* buvo paskelbtas 2006 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas 2007/256/EB dėl pagalbos sistemos, Prancūzijos skirtos pagal Bendrojo mokesčių kodekso 39 CA straipsnį – Valstybės pagalba C 46/04 (ex NN 65/04) (OL L 112, 2007, p. 41, toliau – sprendimas dėl Prancūzijos mokestinių EIG).
- 30 Be to, ginčijamame sprendime padaryta išvada, kad bet kokia sutarties nuostata, pagal kurią laivų statyklos privalėtų atlyginti žalą kitoms šalims, jei galiausiai būtų neįmanoma gauti numatytų mokesčių lengvatų, prieštarautų taisyklėms dėl valstybės pagalbos, kuriose reikalaujama susigrąžinti pagalbą iš tikrojo gavėjo.

Ankstesni procesai Bendrajame Teisme ir Teisingumo Teisme

Ankstesnis procesas Bendrajame Teisme

- 31 2013 m. rugsėjo 25 d. Bendrojo Teismo kanceliarijoje gautas Ispanijos Karalystės ieškinys dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, jis įregistruotas numeriu T-515/13.
- 32 2013 m. gruodžio 30 d. Bendrojo Teismo kanceliarijoje gautas *Lico Leasing, SA* (toliau – *Lico*) ir *Pequeños y Medianos Astilleros Sociedad de Reconversión, SA* (toliau – PYMAR) ieškinys dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, jis įregistruotas numeriu T-719/13. *Lico* ir PYMAR yra bendrovės, kurios atitinkamai vykdo finansinės nuomos sandorius ir teikia paramą mažų ir vidutinių laivų statyklų veiklai.
- 33 Dėl ginčijamo sprendimo taip pat pareikšta keletas kitų ieškinių.
- 34 Komisija teigė, kad ieškiniai turi būti atmesti kaip nepagrįsti, ir išreiškė abejonių dėl *Lico* ir PYMAR teisės pareikšti ieškinį byloje T-719/13.
- 35 Per posėdžius, įvykusius atitinkamai 2015 m. birželio 9 ir 10 d., buvo išklaustytos šalių bylose T-515/13 ir T-719/13 kalbos ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.
- 36 2015 m. gruodžio 17 d. priimta nutartimi Bendrojo Teismo septintosios kolegijos pirmininkas sujungė bylas T-515/13 ir T-719/13, kad būtų bendrai priimtas sprendimas, kuriuo pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 68 straipsnį būtų užbaigtas procesas.
- 37 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendime *Ispanija ir kt. / Komisija* (T-515/13 ir T-719/13, toliau – pirmasis sprendimas, EU:T:2015:1004) Bendrasis Teismas nusprendė, kad *Lico* ir PYMAR pareikštas ieškinys yra priimtinas. Dėl esmės pažymėtina, kad Bendrasis Teismas pritarė ieškovių dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies ir SESV 296 straipsnio pažeidimo pareikštiems ieškiniams ir panaikinimo ginčijamą sprendimą. Beje, Bendrasis Teismas nusprendė, kad nereikia priimti sprendimo dėl kitų abiejuose ieškiniuose išdėstytų pagrindų ir argumentų.

Ankstesnis procesas Teisingumo Teisme

- 38 2016 m. vasario 29 d. Teisingumo Teismo kanceliarijoje gautas Komisijos apeliacinis skundas dėl pirmojo sprendimo; jis įregistruotas numeriu C-128/16 P. Komisija pateikė du pagrindus dėl teisės klaidų, kurias Bendrasis Teismas, jos teigimu, padarė aiškindamas ir taikydamas SESV 107 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su sąvokomis „įmonė“ ir „atrankusis pranašumas“, ir dėl SESV 296 straipsnio.
- 39 Kitų dėl ginčijamo sprendimo pareikštų ieškinių, kurie tebebuvo nagrinėjami bendrajame Teisme, nagrinėjimas buvo sustabdytas, kol bus priimtas sprendimas, kuriuo baigiamas procesas byloje C-128/16 P.
- 40 2016 m. gruodžio 21 d. nutartimis *Komisija / Ispanija ir kt.* (C-128/16 P, nepaskelbta Rinkinyje, EU:C:2016:1006) ir *Komisija / Ispanija ir kt.* (C-128/16 P, nepaskelbta Rinkinyje, EU:C:2016:1007) *Bankia, SA* ir 32 kitiems subjektams (toliau – *Bankia ir kt.*) bei *Aluminios Cortizo, SAU* buvo leista įstoti į bylą palaikyti *Lico* ir PYMAR reikalavimų.
- 41 2018 m. liepos 25 d. Sprendimu *Komisija / Ispanija ir kt.* (C-128/16 P, toliau – sprendimas dėl apeliacinio skundo, EU:C:2018:591) Teisingumo Teismas panaikino pirmąjį sprendimą.

- 42 Pirma, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Bendrasis Teismas klaidingai aiškino ir taikė SESV 107 straipsnio 1 dalį. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad, pasak Bendrojo Teismo, EIG negalėjo būti valstybės pagalbos gavėjai, nes dėl šių grupių mokestinio skaidrumo būtų investuotojai, o ne EIG, pasinaudojo šiomis priemonėmis suteiktomis mokesčių ir ekonominėmis lengvatomis. Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad EIG vykdė ūkinę veiklą, t. y. išgydavo jūrinius laivus pagal finansinės nuomos susitarimus, konkrečiai siekdama juos frachuoti be įgulos ir vėliau perparduoti, todėl jos yra įmonės, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį ir kaip nurodyta ginčijamame sprendime.
- 43 Teisingumo Teismas pažymėjo, kad net jeigu EIG gautos mokesčių lengvatos būtų visiškai ir automatiškai perleistos jų nariams, aptariamoms lengvatos būtų taikytos būtų EIG ir jos būtų tiesioginės tų lengvatų teikiamos naudos gavėjos. Šios lengvatos joms sudaro palankesnes sąlygas įsigyti jūrinius laivus pagal finansinės nuomos susitarimus, turint konkretų tikslą juos frachuoti be įgulos ir vėliau perparduoti. Dėl tos priežasties vyksta valstybės išteklių pervedimas EIG negautų mokestinių pajamų forma. Taigi, pasak Teisingumo Teismo, aptariamoms priemonėms buvo valstybės pagalba, suteikta EIG. Aplinkybė, kad Komisija nurodė nesuderinamą pagalbą susigrąžinti tik iš EIG investuotojų (jos teisėtumo sprendime dėl apeliacinio skundo Teisingumo Teismas nenagrinėjo), buvo pripažinta neturinčia jokios įtakos šiai išvadai. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Teisingumo Teismas pritarė pirmajam Komisijos kaltinimui.
- 44 Antra, dėl lengvatos atrankiojo pobūdžio, kuri lemia mokesčių administratoriaus turima diskrecija išduoti leidimą taikyti IMNS mechanizmą, t. y. ankstyvą nusidėvėjimą, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą, paneigdamas sistemos atrankųjį pobūdį dėl to, kad kiekviena įmonė turi galimybę dalyvauti tokiuose sandoriuose ir naudotis lengvatomis, kurios, jo nuomone, reiškia, kad investuotojai nepasinaudojo atrankiuoju pranašumu. Pasak Teisingumo Teismo, šie Bendrojo Teismo argumentai buvo pagrįsti klaidinga prielaida, kad tik investuotojai, o ne EIG, galėjo būti laikomi aptariamomis mokesčių priemonėmis suteiktų lengvatų gavėjai, ir kad atrankumo sąlyga turėjo būti nagrinėjama atsižvelgiant būtų EIG investuotojus, o ne EIG. Taigi neišnagrinėjęs, ar leidimo taikyti ankstyvą nusidėvėjimą sistema mokesčių administratoriui suteikė diskreciją, kuria naudodamasis jis galėjo sudaryti palankesnes sąlygas IMNS dalyvaujančių EIG vykdomai veiklai, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą. Todėl Teisingumo Teismas pritarė antrajam Komisijos pateiktam kaltinimui.
- 45 Trečia, remdamasis 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimu *Komisija / World Duty Free Group ir kt.* (C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981) Teisingumo Teismas nusprendė, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, pripažinęs, kad IMNS sandoriuose dalyvavusių investuotojų gautos lengvatos negali būti atrankiosios, nes jomis galėjo pasinaudoti bet kuri įmonė be išimties, tačiau neišsiaiškinęs, ar Komisija įrodė, kad mokesčių priemonėmis buvo įtvirtintas skirtingas požiūris į ūkio subjektus, nors ūkio subjektų, kurie gavo lengvatas ir tų, kuriems jos nebuvo suteiktos, faktinė ir teisinė padėtis šia mokestine tvarka siekiamo tikslo atžvilgiu buvo panaši. Dėl tos priežasties Teisingumo Teismas pritarė trečiajam Komisijos pateiktam kaltinimui.
- 46 Ketvirta, dėl pareigos motyvuoti Teisingumo Teismas pažymėjo, jog visi Bendrojo Teismo argumentai buvo pagrįsti klaidinga prielaida, kad tik investuotojai, o ne EIG, galėjo būti laikomi aptariamomis priemonėmis suteiktų lengvatų gavėjai, dėl to reikia išnagrinėti, ar lengvatos, kurias gavo investuotojai, o ne EIG, yra atrankiojo pobūdžio, ar dėl šių lengvatų gali būti iškraipyta konkurencija ir paveikta valstybių narių tarpusavio prekyba ir ar ginčijamas sprendimas pakankamai motyvuotas, kiek tai susiję su šių kriterijų analize. Pasak Teisingumo Teismo, ginčijamame sprendime Komisija pateikė informacijos, leidžiančios suprasti priežastis, dėl kurių nusprendė, kad aptariamomis priemonėmis suteiktos lengvatos yra atrankiosios ir gali pakenkti valstybių narių prekybai bei iškraipyti konkurenciją, ir šiuo klausimu pakankamai ir be prieštaravimų motyvavo sprendimą, laikydamosi SESV 296 straipsnio reikalavimų. Todėl Teisingumo Teismas pritarė paskutiniam Komisijos kaltinimui.

- 47 Konstatavęs, kad byla nėra tokios stadijos, kad būtų galima priimti galutinį sprendimą, nes Bendrasis Teismas išnagrinėjo tik dalį Ispanijos Karalystės, *Lico* ir PYMAR pateiktų pagrindų, Teisingumo Teismas nusprendė bylas T-515/13 ir T-719/13 grąžinti Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą, ir atidėjo klausimą dėl bylinėjimosi išlaidų, išskyrus išlaidas, susijusias su įstojimais į bylą.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 48 Priėmus sprendimą dėl apeliacinio skundo, bylos T-515/13 RENV ir T-719/13 RENV buvo paskirtos Bendrojo Teismo aštuntajai kolegijai.
- 49 2018 m. spalio 5 d. Ispanijos Karalystė ir Komisija, remdamosi Procedūros reglamento 217 straipsnio 1 dalimi, pateikė rašytines pastabas byloje T-515/13 RENV.
- 50 2018 m. rugsėjo 21 d. ir spalio 8 d. nutartimis Bendrojo Teismo aštuntosios kolegijos pirmininkas patenkino *Lico* ir PYMAR pateiktą prašymą užtikrinti konfidencialumą atitinkamai *Bankia ir kt.* ir *Aluminios Cortizo* atžvilgiu byloje T-719/13 RENV.
- 51 2018 m. rugsėjo 28 d. *Aluminios Cortizo*, o 2018 m. spalio 5 d. *Lico*, PYMAR, Komisija ir *Bankia ir kt.*, remdamiesi Procedūros reglamento 217 straipsnio 1 dalimi, pateikė rašytines pastabas byloje T-719/13 RENV.
- 52 Aštuntosios kolegijos siūlymu Bendrasis Teismas, taikydamas Procedūros reglamento 28 straipsnį, nusprendė perduoti bylą nagrinėti išplėstinei kolegijai.
- 53 Teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas Procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, paragino šalis raštu atsakyti į tam tikrus klausimus. Viena iš klausimų Bendrasis Teismas paragino šalis pateikti pastabų dėl galimo dviejų priedų, pridėtų prie dviejų ieškinų dėl ginčijamo sprendimo, kuriuose pateikta keletas straipsnių iš spaudos, prijungimo prie bylos medžiagos. Šalys atsakė per nustatytus terminus. Atsižvelgdamas į šalių pastabas Bendrasis Teismas nusprendė tų priedų neprijungti prie šių bylų medžiagos.
- 54 2019 m. rugsėjo 12 d. Bendrojo Teismo aštuntosios kolegijos pirmininko sprendimu, išklausius šalis, bylos T-515/13 RENV ir T-719/13 RENV buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimtas sprendimas, kuriuo baigiamas procesas.
- 55 Per 2019 m. spalio 24 d. posėdį šalys buvo išklaustytos ir atsakė į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus.
- 56 Byloje T-515/13 RENV Ispanijos Karalystė Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 57 Byloje T-515/13 RENV Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį,
 - priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

- 58 Byloje T-719/13 RENV *Lico* ir PYMAR Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą,
 - nepatenkinus šio prašymo, panaikinti nurodymą grąžinti,
 - nepatenkinus ir šio prašymo, panaikinti nurodymą grąžinti, kiek tai susiję su grąžintinos nesuderinamos pagalbos dydžio skaičiavimu,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 59 Byloje T-719/13 RENV Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį,
 - priteisti iš *Lico* ir PYMAR bylinėjimosi išlaidas.
- 60 Byloje T-719/13 RENV *Bankia ir kt.* Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą,
 - nepatenkinus šio prašymo, panaikinti nurodymą grąžinti,
 - nepatenkinus ir šio prašymo, panaikinti nurodymą grąžinti, kiek tai susiję su grąžintinos nesuderinamos pagalbos dydžio skaičiavimu.
- 61 Byloje T-719/13 RENV *Aluminios Cortizo* Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl „Bankia ir kt.“ ir „Aluminios Cortizo“ įstojimo į bylą

- 62 Pirmiausia reikia pažymėti, kad pastabose dėl tolesnio proceso byloje T-719/13 RENV Komisija dėl kelių priežasčių prieštariauja *Bankia ir kt.* ir *Aluminios Cortizo* galimybei Bendrajam Teismui grąžintoje nagrinėti byloje teikti pastabas raštu ir įgyti į bylą įstojusių šalių statusą. Pirma, tai prieštarautų Procedūros reglamento 217 straipsnio 1 dalies formuluotei. Antra, praktiškai tai reikštų, kad reikia leisti į procesą pirmojoje instancijoje įstoti šalims, kurioms negali būti leista įstoti, nes jos pareiškė šiuo metu vis dar nagrinėjamus ieškinius. Beje, pasak Komisijos, ši byla skiriasi nuo bylos, kurioje priimtas 1993 m. kovo 23 d. Sprendimas *Gill / Komisija* (T-43/89, EU:T:1993:24); joje Bendrasis Teismas grąžinimo stadijoje leido į bylą įstoti šaliai, kuri buvo įstojusi tik į apeliacinį procesą, nes Teisingumo Teismas nebuvo priėmęs sprendimo dėl bylinėjimosi išlaidų. Taigi Komisija pažymi, kad šiuo atveju Teisingumo Teismas sprendime dėl apeliacinio skundo priėmė sprendimą dėl *Bankia ir kt.* ir *Aluminios Cortizo* bylinėjimosi išlaidų. Galiausiai Komisija teigia, kad šis atvejis skiriasi nuo atvejo, kai šalis pateikia prašymą leisti įstoti į bylą, tačiau Bendrasis Teismas priima sprendimą byloje, nepriėmęs sprendimo dėl to prašymo. Tokiu atveju, kai byla bus galbūt grąžinta, Komisija mano, kad prašymai leisti įstoti į bylą tebegalios ir kad Bendrasis Teismas turi priimti sprendimą dėl jų (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 2 d. Nutarties *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, T-203/10 RENV, nepaskelbta Rink., EU:T:2014:792, 47 punktą).

- 63 *Bankia ir kt.* teigia, kad šalis, kuriai buvo leista įstoti į apeliacinį procesą Teisingumo Teisme, automatiškai išsaugo į bylą įstojusios šalies statusą per procesą Bendrajam Teismui nagrinėti grąžintoje byloje.
- 64 Šiuo klausimu, neatsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis buvo priimti Komisijos nurodyti sprendimai, reikia priminti, kad iš visų dėl ginčijamo sprendimo pareikštų ieškinių bylos T-515/13 ir T-719/13 buvo atrinktos kaip bandomosios bylos, kuriose priimtas pirmasis sprendimas. Tokiomis aplinkybėmis *Bankia ir kt.* ir *Aluminios Cortizo* nebuvo išklaudyti kaip į bylą Bendrajame Teisme įstojusios šalys, tačiau joms buvo leista įstoti į bylą Teisingumo Teisme, kai buvo nagrinėjami dėl pirmojo sprendimo priimti apeliaciniai skundai.
- 65 Kadangi Teisingumo Teismas grąžino bylas nagrinėti Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl tam tikrų pagrindų, kuriuose keliama *Bankia ir kt.* ir *Aluminios Cortizo* svarbūs teisiniai klausimai, Bendrasis Teismas laikosi nuomonės, kad šiuo atveju, siekiant gero teisingumo vykdymo, reikia į bylą Teisingumo Teisme įstojusias šalis pripažinti į procesą grąžintoje byloje įstojusiomis šalimis, kad būtų užtikrintas tinkamas Bendrajame Teisme tebevykstantis bylinėjimasis ir skatinamas teisminių ginčų tęstinumas, juo labiau kad procesas dėl kitų dėl ginčijamo sprendimo pareikštų ieškinių buvo sustabdytas 2018 m. lapkričio 21 d. Bendrojo Teismo aštuntosios kolegijos pirmininko sprendimais, Komisijai neprieštaraujant. Beje, priešingai, nei teigia Komisija, Procedūros reglamento 217 straipsnio 1 dalis nebūtinai tam prieštarauja, nes joje neapibrėžtos „Bendrajame Teisme nagrinėtos bylos šalys“. Konkrečiai kalbant, šioje nuostatoje neatmetama galimybė, kad į bylą Teisingumo Teisme įstojusios šalys dėl tos priežasties gali įgyti „Bendrajame Teisme nagrinėtos bylos šalių“ statuso grąžintoje nagrinėti byloje. Dėl tos priežasties Komisijos prieštaravimus dėl leidimo *Bankia ir kt.* ir *Aluminios Cortizo* įstoti į bylą reikia atmesti.

Dėl esmės

- 66 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, atsižvelgiant į sprendimą dėl apeliacinio skundo, Bendrasis Teismas šiame procese dėl grąžintos nagrinėti bylos turi priimti sprendimą dėl visų Ispanijos Karalystės, *Lico* ir PYMAR pateiktų panaikinimo pagrindų ir privalo atsižvelgti į visus teisinius aspektus, dėl kurių Teisingumo Teismas išsakė nuomonę, kalbėdamas apie lengvatos gavėjus ir apie tos lengvatos atrankųjį pobūdį, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, taip pat apie ginčijamo sprendimo motyvavimą.
- 67 Ieškiniui byloje T-515/13 RENV pagrįsti Ispanijos Karalystė pateikia keturis pagrindus. Pirmasis pagrindas pateiktas dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimo, nes ginčijamame sprendime konstatuojama valstybės pagalba. Subsidiariai Ispanijos Karalystė pateikia tris pagrindus, kuriais grindžia reikalavimą panaikinti nurodymą susigrąžinti ir kurie susiję su vienodo požiūrio principo pažeidimu, teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu ir teisinio saugumo principo pažeidimu.
- 68 Savo ieškiniuose *Lico* ir PYMAR išdėstė tris pagrindus, iš kurių pirmasis pateiktas dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies ir SESV 296 straipsnio pažeidimo, nes ginčijamame sprendime konstatuota valstybės pagalba, antrasis – dėl teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio saugumo principų pažeidimo, kiek tai susiję su nurodymu susigrąžinti, o trečiasis – dėl pagalbos susigrąžinimui taikomų bendrųjų principų pažeidimo, nes ginčijamame sprendime nustatytas nesuderinamas pagalbos dydžio skaičiavimo metodas.

Dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimo

- 69 Dėstydamą pirmąjį pagrindą ir atsižvelgdama į sprendimą dėl apeliacinio skundo Ispanijos Karalystė teigia, kad netenkinama viena iš valstybės pagalbos egzistavimo sąlygų, nes, neatsižvelgiant į tai, ar IMNS vertinama kaip visuma ir ar priemonės yra vertinamos atskirai, atrankumo nebuvo, kad ir koks analizės metodas būtų taikomas.
- 70 Dėl visuotinio prieinamumo metodo Ispanijos Karalystė tvirtina, kad, remiantis jurisprudencija, aplinkybė, jog tik mokesčių mokėtojai, tenkinantys priemonės taikymo sąlygas, gali pasinaudoti ta priemone, negali jai savaime suteikti atrankiojo pobūdžio (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group SA ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 59 punktą). Šiuo klausimu Ispanijos Karalystė pažymi, kad jurisprudencijoje yra pavyzdžių, kai buvo nuspręsta, kad tik pagal lizingo sutartį įsigytam turtui taikoma mokesčių lengvata yra bendroji priemonė (2014 m. gruodžio 9 d. Sprendimo *Netherlands Maritime Technology Association / Komisija*, T-140/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:1029)
- 71 Dėl su pagrindine sistema susijusio metodo Ispanijos Karalystė teigia, kad Komisija turėjo iš pradžių identifikuoti bendrą mokesčių sistemą, paskui įrodyti, kad aptariama priemonė yra tos sistemos išimtis, taikoma ūkio subjektams, kurių teisinė ir faktinė padėtis yra panaši. Šiuo klausimu Ispanijos Karalystė teigia, kad Komisija net neidentifikavo pagrindinės sistemos. Bet kuriuo atveju, pasak Ispanijos Karalystės, pagal pagrindinę sistemą nėra atrankumo.
- 72 Dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimo *Lico* ir PYMAR, atsižvelgusios į sprendimą dėl apeliacinio skundo, primena, kad būtina atlikti iš trijų etapų sudarytą tyrimą, kad mokesčių priemonę būtų galima kvalifikuoti kaip atrankiąją: pirma, reikia identifikuoti ir išanalizuoti valstybės narės bendrąją mokesčių sistemą ir nustatyti pagrindinę sistemą; antra, būtina įvertinti, ar priemonė yra atrankioji, ir patikrinti, ar ji nukrypsta nuo bendrosios sistemos dėl to, kad ja nustatomas ūkio subjektų, kurių teisinė ir faktinė padėtis yra panaši, diferencijavimas; trečia, reikia išnagrinėti, ar valstybė narė įrodė, kad priemonė yra pateisinama sistemos, kurioje ji veikia, pobūdžiu ar sandara. Todėl reikėtų išnagrinėti, ar Komisija įvykdė šiuos reikalavimus, kiek tai susiję su EIG. Pasak *Lico* ir PYMAR, nesvarbu, ar priemonės nagrinėjamos kiekviena atskirai, ar IMNS vertinama kaip visuma, nėra jokios pagrindinės sistemos, numanomos pagrindinės sistemos išimties, ūkio subjektų, kurių faktinė ir teisinė padėtis panaši, diferencijavimo ir mokesčių sistema siekiamu tikslu grindžiamo pateisinimo nebuvimo analizės.
- 73 Iš pradžių *Lico* ir PYMAR teigia, kad paprasta mokesčių optimizavimo strategija, dėl kurios sprendimą priėmė mokesčių mokėtojai, negali būti savaime laikoma valstybės pagalba. Iš tiesų mažesnis apmokestinimas pasiektas privatiems ūkio subjektams priėmus sprendimą veiksmingai derinti ir taikyti mokesčių taisykles. Pasak *Lico* ir PYMAR, įmonių mokesčių optimizavimo strategijos nėra valstybės pagalba, nebent jos nustatytos nacionalinės teisės sistemoje numatytais išimtimis arba kyla iš mokesčių institucijų praktikos diskriminuoti ūkio subjektus, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į pagrindinę mokesčių tvarką siekiamą tikslą, yra tokia pati.
- 74 Dėl kiekvienos priemonės atskiros analizės *Lico* ir PYMAR teigia, be kita ko, kad ankstyvą finansinės nuomos susitarimų nusidėvėjimą galėjo taikyti visi pelno mokesčio mokėtojai, o ne tik EIG. Be to, *Lico* ir PYMAR pažymi, kad priemonė buvo taikoma visam tam tikras objektyvias sąlygas tenkinančiam turtui. Beje, jų teigimu, net jeigu priemonei taikyti reiktų gauti leidimą, jis būtų suteiktas remiantis objektyviais kriterijais, o ne pagal nuožiūrą.
- 75 Dėl priemonių visumos vertinimo *Lico* ir PYMAR teigia, kad net jeigu priemonių derinys, kurį Komisija vadina IMNS, būtų taikomas tik laivams, o kitam turtui – ne, tuo remiantis nebūtų galima daryti išvados, kad IMNS yra atrankioji. Šiuo klausimu *Lico* ir PYMAR pažymi, kad, remiantis jurisprudencija, priemonė, kuria naudojasi tik vienas veiklos sektorius arba dalis to sektoriaus įmonių, nebūtinai yra atrankioji (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / Hansestadt Lübeck*,

C-524/14 P, EU:C:2016:971, 58 punktas). Todėl, priešingai, nei teigia Komisija, nepakanka, kad aptariamoms priemonėms būtų naudingos išsigyjant laivus pagal išperkamosios nuomos susitarimus, turint tikslą juos frachuoti be įgulos ir vėliau perparduoti.

- 76 Be to, *Lico* ir PYMAR tvirtina, kad ginčijamame sprendime nepakankamai įrodyta, jog, kaip įtariama, suteikta pagalba iškreipė konkurenciją ir padarė neigiamą įtaką valstybių narių prekybai. Konkrečiai kalbant, *Lico* ir PYMAR teigia, kad, atsižvelgiant į tai, jog EIG buvo paprastos finansų tarpininkės, kurios nevykdė jokios realios veiklos jūrų transporto sektoriuje, negalima teigti, kad jos veikė jūrų laivų išsigijimo ir pardavimo rinkoje, turėdamos tikslą juos frachuoti be įgulos. Todėl pagalba negali iškreipyti konkurencijos ir daryti neigiamą įtaką valstybių narių prekybai šioje rinkoje.
- 77 Pastabose dėl tolesnio proceso byloje T-719/13 RENV *Bankia ir kt.* visų pirma neigia tariamą priemonių atrankumą dėl administracijos turimos diskrecijos leisti taikyti IMNS, nes, jų nuomone, šią diskreciją nustato objektyvūs kriterijai. Be to, jie teigia, kad tai tie patys kriterijai, kuriuos Komisija įvertino kaip „objektyvius“, kai padarė išvadą, jog „naujoji IMNS“, išnagrinėta 2012 m. lapkričio 20 d. Sprendime C(2012) 8252 *final* dėl valstybės pagalbos SA.34736 (2012/N) – Ispanija – Ankstyvas tam tikro turto, įgyto pasinaudojant finansine nuoma, nuvertėjimas (OL C 384, 2012, p. 2, toliau – sprendimas dėl naujosios IMNS), nėra atrankioji. Šis vertinimas buvo patvirtintas 2014 m. gruodžio 9 d. Sprendimu *Netherlands Maritime Technology Association / Komisija* (T-140/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:1029). Jie priduria, kad atsižvelgiant į tai, jog mokesčių administratorius niekada neatmetė prašymo suteikti leidimą, praktiškai nėra skirtumo tarp leidimo pagal pradinę IMNS ir pranešimo, nustatyto pagal naująją IMNS.
- 78 Antra, *Bankia ir kt.*, atsižvelgdami į sprendimą dėl apeliacinio skundo, teigia, jog atrankumą derėtų išnagrinėti, viena vertus, atsižvelgiant į EIG ir, kita vertus, į kitas įmones, kurių padėtis faktiškai ir teisiškai panaši, taip pat į teisės aktų leidėjo siekiamą tikslą. Atsižvelgdami į 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendime *Komisija / World Duty Free Group ir kt.* (C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981) nustatytus principus, *Bankia ir kt.* tvirtina, jog Komisija niekada nebuvo įrodžiusi, kad priemonėmis nustatomi skirtumai tarp ūkio subjektų, kurių padėtis faktiškai ir teisiškai panaši. Iš tiesų ginčijamame sprendime apsiribojama priemonių sektorinio atrankumo patvirtinimu dėl vienintelės priežasties, kad jų gavėjai veikė tam tikroje veiklos srityje, t. y. išgydavo jūrinius laivus pagal finansinės nuomos susitarimus, juos frachuodavo be įgulos, paskui perparduodavo. Tačiau ginčijamame sprendime neapibrėžta pagrindinė sistema ir nenurodytas tvarka siekiamas tikslas.
- 79 Komisija reikalauja atmesti argumentus dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimo. Ji teigia, kad priemonės yra atrankiosios tiek IMNS vertinant kaip visumą, tiek priemones vertinant atskirai.
- 80 Pagal suformuotą jurisprudenciją, norint nacionalinę priemonę kvalifikuoti kaip „valstybės pagalbą“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, reikia, kad būtų įvykdytos visos toliau nurodytos sąlygos. Visų pirma tai turi būti valstybės arba valstybės išteklių vykdoma intervencija. Antra, ta intervencija turi galėti paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Trečia, ji pagalbos gavėjui turi suteikti atrankųjį pranašumą. Ketvirta, ji turi iškreipyti arba galėti iškreipyti konkurenciją (žr. sprendimo dėl apeliacinio skundo 35 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 81 Dėl sąlygos, susijusios su atrankiuoju pranašumu, pasakytina, kad valstybės pagalba laikoma intervencija, kuri, kad ir kokia būtų jos forma, gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti įmonėms pranašumą arba kuri turi būti laikoma ekonomine nauda, kurios įmonė gavėja nebūtų įgijusi įprastomis rinkos sąlygomis. Taigi pagalba visų pirma laikoma intervencija, kuri, būdama įvairių formų, sumažina įmonės biudžetui tenkančią naštą ir kuri dėl tos priežasties, nebūdama subsidija tiesiogine žodžio prasme, yra tokio paties pobūdžio ir turi tokį patį poveikį. SESV 107 straipsnio 1 dalyje valstybės intervencija nediferencijuojama pagal jos priežastis ar tikslus, bet apibrėžiama pagal poveikį, taigi neatsižvelgiant į naudojamą techniką (žr. sprendimo dėl apeliacinio skundo 36 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

- 82 Konkrečiai kalbant apie nacionalines priemones, kuriomis suteikiama mokesčių lengvata, primintina, kad tokios priemonės, pagal kurias valstybės išteklių neperduodami, tačiau jomis besinaudojantys subjektai atsiduria palankesnėje padėtyje, palyginti su kitais mokesčių mokėtojais, gali suteikti atrankųjį pranašumą jomis besinaudojantiems subjektams, todėl jos yra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Atvirkščiai, visiems be išimties ūkio subjektams taikoma bendra priemonė suteikta mokesčių lengvata nėra tokia pagalba, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą. Be to, sąvoka „valstybės pagalba“ neapima įmonės diferencijuojančių, taigi *a priori* atrankiųjį, priemonių, jeigu ši diferenciacija atsiranda dėl sistemos, kuri taikoma įmonėms, pobūdžio ar bendros struktūros (žr. sprendimo dėl apeliacinio skundo 37 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 83 Tokiomis aplinkybėmis nacionalinę mokesčių priemonę kvalifikuodama kaip „atrankiąją“ Komisija, pirma, turi nustatyti bendrą arba „įprastą“ mokesčių sistemą, taikomą suinteresuotoje valstybėje narėje, ir, antra, įrodyti, kad šia priemone nukrypstama nuo tokios bendros sistemos tiek, kiek pagal šią priemonę diferencijuojami ūkio subjektai, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į šia mokesčių sistema siekiamą tikslą, yra panaši. Trečia, sąvoka „valstybės pagalba“ vis dėlto neapima įmonės, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į šia mokesčių sistema siekiamą tikslą, yra panaši, diferencijuojančių, todėl *a priori* atrankiųjį, priemonių, jeigu suinteresuotajai valstybei narei pavyksta įrodyti, kad toks diferencijavimas yra pagrįstas dėl to, kad ji lemia sistemos, kurios dalis jos yra, pobūdis arba bendra struktūra (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 57 ir 58 punktai).
- 84 Beje, reikia priminti, kad aplinkybė, jog tik mokesčių mokėtojai, tenkinantys priemonės taikymo sąlygas, gali pasinaudoti ta priemone, negali jai savaime suteikti atrankiojo pobūdžio (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group SA ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 59 punktas).
- 85 Atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus šioje byloje reikia išnagrinėti IMNS atrankumą EIG atžvilgiu.
- 86 Dėl IMNS atrankumo apskritai būtina pažymėti, kad Ispanijos Karalystė, *Lico* ir PYMAR teigia, jog Komisija nenustatė pagrindinės sistemos ir, be kita ko, neįrodė, jos IMNS yra bendrosios sistemos išimtis, nes ja diferencijuojami ūkio subjektai, kurių faktinė ir teisinė padėtis panaši.
- 87 Reikia konstatuoti, kad ginčijamame sprendime bent jau aiškiai ir tiesiogiai neatlikta šio sprendimo 83 punkte minėta iš trijų etapų sudaryta analizė. Tačiau ginčijamo sprendimo 156 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad IMNS, vertinama kaip visuma, yra atrankioji, viena vertus, dėl mokesčių administratoriaus turimos diskrecijos išduoti privalomą leidimą dėl ankstyvo nusidėvėjimo remiantis netiksliai nustatytomis sąlygomis ir, kita vertus, dėl to, kad mokesčių administratorius suteikia leidimą tik tiems su IMNS susijusiems sandoriams, kuriais finansuojami jūriniai laivai. Per teismo posėdį Komisija teigė, kad mokesčių administratoriaus turima diskrecija suteikti leidimą savaime yra pakankama, jog IMNS, kaip visuma, būtų laikoma atrankiąja.
- 88 Kiek tai susiję su klausimu dėl mokesčių administratoriaus diskrecijos, reikia priminti, kad leidimų sistemos egzistavimas savaime nereiškia, jog tai atrankioji priemonė. Taip yra tuo atveju, kai kompetentingos valdžios institucijos diskrecija apsiriboja patikrinimu, ar tenkinamos sąlygos, nustatytos siekiant mokesčių tikslo, ir kai šios institucijos taikytini kriterijai būdingi mokesčių tvarkai (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *P*, C-6/12, EU:C:2013:525, 23 ir 24 punktus). Atvirkščiai, kompetentingos valdžios institucijos turima diskrecija, leidžianti jai apibrėžti finansinę intervenciją atsižvelgiant į įvairius aspektus, kaip antai gavėjų parinkimą, intervencijos dydį arba suteiktos priemonės sąlygas, negali būti laikoma bendrojo pobūdžio (šiuo klausimu žr. 1996 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-241/94, EU:C:1996:353, 23 punktą ir 1999 m. birželio 29 d. Sprendimo *DM Transport*, C-256/97, EU:C:1999:332, 27 punktą). Todėl, jeigu kompetentingos valdžios institucijos turi išplėstą diskreciją nustatyti gavėjus ir teikiamos priemonės sąlygas, naudojimasis tokia diskrecija turi būti vertinamas kaip palankesnių sąlygų sudarymas tam tikroms įmonėms ar tam tikrų prekių gamybai, palyginti su prekėmis ar kitomis įmonėmis, kurių faktinė ir teisinė padėtis,

atsižvelgiant į siekiamą tikslą, yra panaši (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *P, C-6/12*, EU:C:2013:525, 27 punktą; sprendimo dėl apeliacinio skundo 55 punktą ir 2019 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Port autonome du Centre et de l'Ouest ir kt. / Komisija*, T-673/17, nepaskelbtas Rink., EU:T:2019:643, 188 punktą). Be to, net jei pagalbos schema buvo įgyvendinta individualiais sprendimais, priimtais naudojantis diskrecija, Komisija vis tiek neprivalo atskirai nagrinėti kiekvieno sprendimo skirti pagalbą ir kiekvienu atskiru atveju vertinti, ar tenkinamos EB 107 straipsnio 1 dalies sąlygos (2008 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Hotel Cipriani ir kt. / Komisija*, T-254/00, T-270/00 ir T-277/00, EU:T:2008:537, 97 punktas).

- 89 Šioje byloje, kaip pažymi Komisija, remiantis Perno mokesčio įstatymo 115 straipsniu ir Perno mokesčio reglamento 49 straipsniu, galima tvirtinti, kad nagrinėjama sistema buvo grindžiama ne paprastu pranešimu, o veikiau išankstinio leidimo gavimu remiantis neaiškiais kriterijais, kuriuos mokesčių administratorius turėjo išaiškinti, tačiau nepaskelbė gairių.
- 90 Pirma, remiantis Perno mokesčio įstatymo 115 straipsnio 6 dalimi atskaitytinas dydis nustatomas „atsižvelgiant į momentą, nuo kurio turtas yra parengtas naudoti“.
- 91 Vis dėlto Perno mokesčio įstatymo 115 straipsnio 11 dalyje nustatyta:
- „Ekonomikos ministerija, taikydama nustatytą reguliavimo procedūrą, gali nustatyti 6 dalyje nurodytą momentą atsižvelgdama į sutarties ar turto statybos trukmės ypatumus ir į turto ekonominio panaudojimo specifiką <...>“
- 92 Perno mokesčio reglamento 49 straipsnyje nustatyta taikytina reguliavimo procedūra. Konkrečiai kalbant, tame straipsnyje nustatyta, kad procedūra prasideda mokesčių mokėtojui pateikus prašymą, kuriame būtų išdėstyta bent tokia informacija: turto identifikacija, už parengimą naudoti ankstesnis momentas, nuo kurio prašoma taikyti atskaitą, pagrindimai, susiję su susitarimo ar turto statybos ypatumais, ir pagrindimai, susiję su turto ekonominio naudojimo specifiką. Už šias procedūras atsakingas Ekonomikos ministerijos finansų departamentas gali reikalauti bet kokios reikalingos informacijos ir dokumentų. Pasibaigus procedūrai, finansų departamentas gali patenkinti arba atmesti prašymą, arba ankstyvo nusidėvėjimo pradžią nustatyti nuo kito momento, nei prašo mokesčių mokėtojas.
- 93 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Perno mokesčio įstatymo 115 straipsnio 11 dalyje buvo nustatyti neaiškūs kriterijai, kurie negalėjo būti laikomi objektyviais, kaip ginčijamo sprendimo 133 konstatuojamojoje dalyje teisingai pažymėjo Komisija. Konkrečiai kalbant, remiantis Perno mokesčio įstatymo 115 straipsnio 11 dalimi galima teigti, kad mokesčių administratorius galėjo nustatyti nusidėvėjimo pradžios datą, atsižvelgdamas į „susitarimo trukmės ypatumus“ arba į „turto ekonominio panaudojimo specifiką“, o tai buvo iš esmės neaiškūs kriterijai, kurių aiškinimas mokesčių administratoriui suteikė plačią diskreciją, kaip ginčijamo sprendimo 133 konstatuojamojoje dalyje pažymėjo Komisija.
- 94 Kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 136 konstatuojamąja dalimi, pagal Perno mokesčio reglamento 49 straipsnį mokesčių administratoriui taip pat suteikiama plati diskrecija. Viena vertus, mokesčių administratoriaus teisė reikalauti pateikti visą, jo nuomone, reikalingą informaciją ir dokumentus, derinama su neaiškiais kriterijais, kurie suteikia mokesčių administratoriui plačią diskreciją dėl galimos reikalauti informacijos ir dokumentų pobūdžio, paaikškino aplinkybę, kad prašymą sudarančioje byloje buvo pateikti dokumentai, išsamiai paaikškinantys Ispanijos ekonomikai ir užimtumui dėl laivų statybos sutarčių kylančias teigiamas pasekmes. Kaip ginčijamo sprendimo 136 konstatuojamojoje dalyje pažymėjo Komisija, šie argumentai nebuvo akivaizdžiai susiję su Perno mokesčio įstatymo 115 straipsnio 11 dalyje nustatytų kriterijų laikymusi. Kita vertus, kaip pažymi Komisija rašytiniuose dokumentuose, remiantis Perno mokesčio reglamento 49 straipsniu galima teigti,

kad mokesčių administratorius galėjo ne tik tenkinti ar atmesti prašymą suteikti leidimą, bet ir nepateikdamas jokių paaiškinimų nustatyti kitą nusidėvėjimo pradžios datą, nei siūlė mokesčių mokėtojas.

- 95 Be to, išankstinio leidimo sistema, derinama su nustatytais neaiškiais kriterijais, užuot taikius *a posteriori* patikrinimą remiantis objektyviais kriterijais, sustiprino sistemai būdingą diskreciją, kaip ginčijamo sprendimo 133 konstatuojamojoje dalyje teisingai pažymėjo Komisija.
- 96 Net jeigu Ispanijos Karalystė per teismo posėdį teigė, kad mokesčių administratorius neturi jokios diskrecijos tikrinti Pello mokesčio įstatymo 115 straipsnyje ir Pello mokesčio reglamento 49 straipsnyje nustatytas sąlygas, reikia konstatuoti, jog šių nuostatų nagrinėjimas paneigia tokį teiginį, kaip galima tvirtinti remiantis šio sprendimo 89–95 punktais.
- 97 Beje, *Lico* ir PYMAR per teismo posėdį tvirtino, kad Pello mokesčio reglamento 49 straipsnio 6 dalyje nustatyta nuostata siekiama tik užkirsti kelią sukčiavimui ir neleisti pradėti skaičiuoti nusidėvėjimo prieš turto pastatymą. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 133 konstatuojamojoje dalyje, per administracinę procedūrą Ispanijos Karalystė neįrodė, jog Pello mokesčio reglamento 49 straipsnio formuluotė ir tame straipsnyje nustatytos sąlygos buvo reikalingos siekiant išvengti piktnaudžiavimo. Priešingai, nei teigia *Lico* ir PYMAR, pakanka pažymėti, jo Pello mokesčio reglamento 49 straipsnio 6 dalies formuluotė, kiek ja suteikiama galimybė mokesčių administratoriui nepateikus jokių paaiškinimų nustatyti kitą nusidėvėjimo skaičiavimo pradžios datą, nei siūlo mokesčių mokėtojas, neleidžia užtikrinti, jog ta formuluotė bus taikoma tik kovos su sukčiavimu atvejais.
- 98 Taip pat reikia atmesti *Bankia ir kt.* pateiktą argumentą, kad aptariamais kriterijais yra identiški kriterijams, kuriuos sprendime dėl naujosios IMNS Komisija pripažino objektyviais. Priešingai, nei teigia, *Bankia ir kt.*, remiantis sprendimo dėl naujosios IMNS aiškinimu darytina išvada, kad Ispanijos Karalystė gerokai pakeitė nagrinėjamą sistemą. Konkrečiai kalbant, priemonėse, apie kurias pranešta, buvo numatyti reikšmingi Pello mokesčio įstatymo 115 straipsnio 11 dalies pakeitimai ir Pello mokesčio reglamento 49 straipsnio panaikinimas. Naujoje Pello mokesčio įstatymo 115 straipsnio 11 dalies redakcijoje Ispanijos Karalystė, užuot taikiusi išankstinio leidimo sistemą, numatė kiekvienam mokesčių mokėtojui sukurti pranešimo sistemą, pagal kurią mokesčio mokėtojas galėjo nustatyti, kad ankstyvas nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti turto statybos pradžios dieną, jei tekinamos trys kumuliacinės sąlygos: pirma, reguliarūs mokėjimai pagal finansinės nuomos susitarimą turi būti atlikti didžiąja dalimi iki turto statybos pabaigos, antra, statybos laikotarpis turi būti bent dvylika mėnesių ir, trečia, statomas turtas neturi būti serijinės gamybos. Atsižvelgdama į šiuos argumentus Komisija sprendimo dėl naujosios IMNS 34–36 konstatuojamosiose dalyse padarė išvadą, kad aptariama sistema mokesčių administratoriui nebesuteikia diskrecijos. Reikia konstatuoti, kad prieš tai aprašytos naujosios tvarkos savybės labai skiriasi nuo ginčijamame sprendime nagrinėtos tvarkos savybių.
- 99 Beje, priešingai, nei teigia *Bankia ir kt.*, šis konstatavimas patvirtintas 2014 m. gruodžio 9 d. Sprendime *Netherlands Maritime Technology Association / Komisija* (T-140/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:1029) dėl sprendimo dėl naujosios IMNS. Iš tiesų tame sprendime patvirtinta, kad naujoji Pello mokesčio įstatymo 115 straipsnio 11 dalies versija reikšmingai skiriasi nuo šios nuostatos versijos, galiojusios susiklostant šioje byloje nagrinėjamoms aplinkybėms (šiuo klausimu žr. 2014 m. gruodžio 9 d. Sprendimo *Netherlands Maritime Technology Association / Komisija*, T-140/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:1029, 81–83 ir 93 punktus). Todėl *Bankia ir kt.* išdėstytam argumentui pritarti negalima.
- 100 Tuo remiantis darytina išvada, kad šių su diskrecija susijusių aspektų egzistavimas galėjo sudaryti palankesnes sąlygas priemonės gavėjams, palyginti su kitais mokesčių mokėtojais, kurių faktinė ir teisinė padėtis panaši. Konkrečiai kalbant, remiantis tais su diskrecija susijusiais aspektais galima teigti, kad kitos EIG galėjo nepasinaudoti ankstyvu nusidėvėjimu tokiomis pačiomis sąlygomis. Taip pat dėl tų pačių su diskrecija susijusių aspektų kitos įmonės, veikiančios kituose sektoriuose arba įsteigtos pagal

kitą teisinę formą, tačiau kurių faktinė ir teisinė padėtis panaši, galėjo juo nepasinaudoti būtinai tomis pačiomis sąlygomis. Atsižvelgiant į šio sprendimo 89 punkte minėtų nuostatų *de jure* diskrecinį pobūdį, visiškai nesvarbu, kad jos buvo *de facto* taikomos savo nuožiūra, tačiau Ispanijos Karalystė, *Lico* ir PYMAR tai neigia ir tvirtina, kad leidimas buvo išduodamas praktiškai visoms aptariamame sektoriuje veikusioms ir prašymą pateikusioms EIG.

- 101 Kaip pažymėjo Komisija, kadangi viena iš priemonių, leidžiančių pasinaudoti IMNS, kaip visuma, buvo atrankioji (t. y. leidimas taikyti ankstyvą nusidėvėjimą), ji nepadarė jokios klaidos ginčijamame sprendime, kai nusprendė, jog visa sistema yra atrankioji.
- 102 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti kaltinimą dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimo, kiek tai susiję su priemonių atrankumu, nesant reikalo nagrinėti kitų šiuo klausimu Ispanijos Karalystės, *Lico* ir PYMAR pateiktų argumentų.
- 103 Dėl *Lico* ir PYMAR argumentų, susijusių su sąlygomis dėl pavojaus, kad bus iškraipyta konkurencija ir padaryta neigiama įtaka valstybių narių prekybai, ir kadangi tie argumentai gali būti aiškinami taip, kad jais siekiama paneigti Komisijos vertinimą pagrįstumą, reikia pažymėti, jog ginčijamo sprendimo 172 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad EIG veikia valstybių narių prekybai atviroje jūrinių laivų įsigijimo ir pardavimo rinkoje, turėdamos tikslą juos frachtuoti be įgulos. Be to, toje pačioje konstatuojamojoje dalyje pasakyta, kad investuotojai į EIG veiklą vykdo visuose ekonomikos sektoriuose, įskaitant valstybių narių prekybai atvirus sektorius. Beje, toje pačioje ginčijamo sprendimo konstatuojamojoje dalyje pridurta, kad dėl IMNS taikymo gautos lengvatos sustiprina „jų poziciją atitinkamose rinkose“, o tai iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją.
- 104 Kad nacionalinę priemonę būtų galima kvalifikuoti kaip valstybės pagalbą, reikia išnagrinėti, ar pagalba gali padaryti neigiamą įtaką valstybių narių prekybai ir iškraipyti konkurenciją. Konkrečiai kalbant, kai valstybės narės suteikta pagalba sustiprina įmonės padėtį, palyginti su kitomis valstybių narių prekyboje konkuruojančiomis įmonėmis, reikia manyti, kad pagalba turėjo įtakos šiai prekybai (2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, EU:C:2006:8, 140 ir 141 punktai).
- 105 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, remiantis sprendimo dėl apeliacinio skundo 42 punktu, ginčijamame sprendime buvo padaryta pagrįsta išvada, jog EIG veikė jūrinių laivų įsigijimo ir pardavimo rinkoje, turėdamos tikslą juos frachtuoti be įgulos. Net jeigu ginčijamame sprendime šiuo klausimu pateikti argumentai išdėstyti trumpai, reikia pažymėti, jog ši rinka yra neginčijamai atvira valstybių narių prekybai, kaip tai patvirtina klientai iš kitų valstybių narių, o taip galima teigti remiantis, pavyzdžiui, ieškinio byloje T-719/13 4 priedu dėl kitoje Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybėje įsteigtos laivybos bendrovės užsakyto laivo. Todėl sąlyga dėl poveikio valstybių narių prekybai šioje byloje turi pripažinta tenkinama.
- 106 Dėl pavojaus iškraipyti konkurenciją pažymėtina, kad negalima paneigti, jog dėl laivo kainos sumažinimo 20–30 %, atsižvelgiant į tai, koks gali būti jos dydis, bent jau kyla pavojus, kad bus iškraipyta konkurencija jūrinių laivų įsigijimo ir pardavimo rinkoje, kurioje veikia EIG, turint tikslą juos frachtuoti be įgulos.
- 107 Taigi reikia atmesti *Lico* ir PYMAR argumentus dėl pavojaus iškraipyti konkurenciją ir neigiamo poveikio valstybių narių prekybai.
- 108 Dėl tos priežasties, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti pagrindą dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimo.

Dėl pareigos motyvuoti pažeidimo

- 109 Rašytiniuose dokumentuose pirmojoje instancijoje byloje T-515/13, taip pat pastabose po sprendimo dėl apeliacinio skundo priėmimo Ispanijos Karalystė teigia, kad ginčijamas sprendimas neatitinka pareigos motyvuoti reikalavimų, būtent kiek tai susiję su įtariamu priemonių atrankumu ir konkurencijos iškraipymu.
- 110 Taip pat tiek rašytiniuose dokumentuose pirmojoje instancijoje byloje T-719/13, tiek pastabose po sprendimo dėl apeliacinio skundo priėmimo *Lico* ir PYMAR tvirtina, kad ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas dėl kelių nemotyvavimo aspektų.
- 111 Pirmą, *Lico* ir PYMAR pateikia kaltinimą dėl nemotyvavimo, kiek tai susiję su išvada, jog pagalba buvo suteikta EIG, o ne laivybos bendrovėms, nors abiem atvejais tai buvo privačių ūkio subjektų sandoriai. Jų teigimu, ginčijamame sprendime nepaaiškinta, kodėl EIG gauta nauda už tarpininkavimą IMNS yra valstybės pagalba, nors jos paprasčiausiai gauna dalį laivybos bendrovių gautos lengvatos, kuri nelaikoma valstybės pagalba.
- 112 Antra, jų manymu, ginčijamame sprendime nepateikta motyvų, dėl kokių priežasčių nurodymas sugrąžinti taikomas investuotojams į EIG, nors pagalbos gavėjos buvo EIG. Šiuo klausimu *Lico* ir PYMAR pažymi, kad tariamo investuotojų ir EIG ekonominio vieneto, apie kurį kalbėjo Komisija nagrinėjant apeliacinį skundą, Teisingumo Teismas nepatvirtino.
- 113 Be to, *Lico* ir PYMAR kritikuoja nurodymo iš investuotojų susigrąžinti visą suteiktą mokesčių lengvatą nemotyvavimą, nors pačiame ginčijamame sprendime pripažįstama, jog dalis tos lengvatos teikiamos naudos buvo perleista laivybos bendrovėms.
- 114 Siekdamas išsamumo *Lico* ir PYMAR teigia, kad yra dirbtina rengti fiktyvų scenarijų ir skaičiuoti, kokia laivybos bendrovės gautos lengvatos dalis, jeigu ji laikoma valstybės pagalba, yra suderinama, siekiant suderinama pripažinti EIG gautą naudą. Beje, Komisija elgtusi prieštarai, jeigu gaires dėl jūrų transporto bent *mutatis mutandis* taikytų EIG, nors ji jas laiko paprasčiausiomis finansų tarpininkėmis, o ne jūrų transporto veiklos vykdytojomis.
- 115 Kaip galima teigti remiantis *Bankia ir kt.* pastabomis priėmus sprendimą dėl apeliacinio skundo, jie laikosi nuomonės, jog ginčijamas sprendimas yra nemotyvuotas, kiek tai susiję su priemonių atrankumu. Iš tiesų, jų teigimu, ginčijamame sprendime net nebandyta įrodyti, kaip to reikalaujama sprendime dėl apeliacinio skundo, kad aptariamomis priemonėmis, atsižvelgiant į konkretų jų poveikį, buvo nustatytas skirtingas požiūris į ūkio subjektus, kurių faktinė ir teisinė padėtis ta mokesčių sistema siekiamo tikslo atžvilgiu yra panaši.
- 116 Kalbant apie *Aluminios Cortizo*, reikia pažymėti, kad, remiantis jos pastabomis priėmus sprendimą dėl apeliacinio skundo, galima teigti, jog ji taip pat pritaria kaltinimui dėl ginčijamo sprendimo nepakankamo motyvavimo, kiek tai susiję, be kita ko, su tuo, jog nurodymas susigrąžinti visą pagalbą skirtas išimtinai investuotojams, nors ginčijamame sprendime pripažįstama, kad 85–90 % gautos lengvatos teikiamos naudos buvo perleista laivybos bendrovėms. *Aluminios Cortizo* priduria, kad ginčijamas sprendimas taip pat nepakankamai motyvuotas, kiek tai susiję su teiginiu, kad neįmanoma apskaičiuoti laivų statykloms tariamai suteiktos lengvatos dydžio.
- 117 Komisija reikalauja atmesti Ispanijos Karalystės, *Lico* ir PYMAR bei į bylą įstojusių *Bankia ir kt.* ir *Aluminios Cortizo* teiginius.
- 118 Remiantis SESV 296 straipsnio antra pastraipa, teisės aktuose nurodomi juos priimti paskatinę motyvai. Be to, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punkte nustatyta, kad teisė į gerą administravimą apima administracijos pareigą pagrįsti savo sprendimus.

- 119 Remiantis suformuota jurisprudencija, pareigos motyvuoti apimtis priklauso nuo konkretaus akto pobūdžio ir nuo jo priėmimo aplinkybių. Motyvuose turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti institucijos samprotavimai, kad, viena vertus, Europos Sąjungos teismas galėtų vykdyti teisėtumo kontrolę ir, kita vertus, suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su priimtos priemonės pagrindu, norėdami apginti savo teises ir patikrinti, ar sprendimas pagrįstas (žr. 2003 m. kovo 6 d. Sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen / Komisija*, T-228/99 ir T-233/99, EU:T:2003:57, 278 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 120 Nereikalaujama, kad motyvuose būtų nurodytos visos reikšmingos faktinės ir teisinės aplinkybės, nes klausimas, ar akto motyvavimas atitinka SESV 296 straipsnio antroje pastraipos reikalavimus, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant ne tik į motyvų formuluotę, bet ir į jų kontekstą ir visas teisės normas, reglamentuojančias aptariamą sritį (2003 m. kovo 6 d. Sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen / Komisija*, T-228/99 ir T-233/99, EU:T:2003:57, 279 punktas).
- 121 Konkrečiai kalbant, Komisija neprivalo priimti pozicijos dėl visų argumentų, kuriuos jai pateikė suinteresuotieji asmenys; pakanka, kad ji išdėstytų faktus ir teisinius argumentus, turinčius esminę reikšmę sprendimo struktūrai (2003 m. kovo 6 d. Sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen / Komisija*, T-228/99 ir T-233/99, EU:T:2003:57, 280 punktas).
- 122 Be to, reikia priminti, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, nemotyvavimas arba motyvų nepakankamumas, keliantis kliūčių šio sprendimo 119 punkte minėtai teisminei kontrolei, yra viešuoju interesu grindžiami pagrindai, kuriuos Sąjungos teismas gali ir privalo pateikti savo iniciatyva (žr. 1997 m. vasario 20 d. Sprendimo *Komisija / Daffix*, C-166/95 P, EU:C:1997:73, 24 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 123 Ispanijos Karalystės, *Lico* ir PYMAR pateiktą pagrindą būtina nagrinėti atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus.
- 124 Reikia pažymėti, kad sprendimo dėl apeliacinio skundo 101 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad ginčijamame sprendime Komisija pateikė informacijos, leidžiančios suprasti priežastis, dėl kurių nusprendė, jog nagrinėjamų mokesčių priemonių teikiama nauda yra atrankioji pobūdžio ir gali padaryti neigiamą įtaką valstybių narių prekybai bei iškraipyti konkurenciją, ir kad atsižvelgdama į konkrečias šios bylos aplinkybes ji nurodė pakankamus ir neprieštarigus šio sprendimo motyvus tais klausimais ir taip įvykdė SESV 296 straipsnyje nustatytus reikalavimus, patikslintus jurisprudencijoje.
- 125 Nepaisydamos to, kas išdėstyta, Ispanijos Karalystė, *Lico*, PYMAR ir į bylą įstojusios šalys teigia, kad ginčijamas sprendimas nemotyvuotas keliais aspektais, kurių Sąjungos teismas dar nebuvo nagrinėjęs.
- 126 Pirma, dėl atrankumo reikia pasakyti, kad Komisijai priekaištaujama dėl to, jog ji neidentifikavo pagrindinės sistemos, kad galėtų atlikti aptariamų mokestinių priemonių atrankumo analizę, kaip nustatyta šio sprendimo 83 punkte nurodytoje jurisprudencijoje. Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 156 konstatuojamojoje dalyje, aiškinamoje atsižvelgiant į to paties sprendimo 132–139 konstatuojamąsias dalis, Komisija teisiškai pakankamai išaiškino priežastis, dėl kurių IMNS yra atrankioji, atsižvelgiant būtent mokesčių administratoriaus diskreciją suteikti leidimą dėl ankstyvo nusidėvėjimo remiantis neaiškiais kriterijais, kaip nurodyta šio sprendimo 88–102 punktuose.
- 127 Antra, dėl įtariamo išvados, kad pagalba buvo suteikta EIG, o ne laivybos bendrovėms, nemotyvavimo, neatsižvelgiant į šio vertinimo pagrįstumą, pakanka konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 169 ir 170 konstatuojamosiose dalyse Komisija paaiškino, jog ši išvada pagrįsta argumentu, kad už mokesčių lengvatų forma EIG suteiktą pagalbą tiesiogiai atsakinga valstybė, nors taikytinos normos neįpareigojo dalies gautos lengvatos teikiamos naudos perduoti laivybos bendrovėms.

- 128 Trečia, dėl įtariamo priežasčių, dėl kurių nurodymas susigrąžinti buvo skirtas investuotojams į EIG, nors pagalbos gavėjos buvo būtent EIG, nemotyvavimo reikia pažymėti, kad, remiantis ginčijamo sprendimo 161 konstatuojamąja dalimi, darytina išvada, jog Komisija nusprendė, kad lengvata naudos atnešė EIG ir – dėl jų skaidrumo – jų investuotojams. Toje pat konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad EIG yra skaidrios mokesčių požiūriu, o jų atskaitytinios išlaidos dėl tos priežasties yra automatiškai perkeliamos jų investuotojams.
- 129 Be to, nepažeidžiant nurodymo susigrąžinti visą pagalbą iš investuotojų pagrįstumo vertinimo, nepaisant konstatavimo, kad 85–90 % lengvatos teikiamos naudos buvo perleista laivybos bendrovėms, reikia pažymėti, jog, remiantis ginčijamo sprendimo 169 ir 170 konstatuojamosiomis dalimis, tas sprendimas priimtas konstatavus, jog taikytinos teisės normos neįpareigojo EIG ir investuotojų perleisti dalį lengvatos teikiamos naudos kitiems ūkio subjektams, kaip antai laivybos bendrovėms.
- 130 Dėl nurodomo gairių dėl jūrų transporto taikymo EIG dirbtinumo ar prieštaravimo pakanka pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 201 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad galima pagal analogiją taikyti gaires dėl jūrų transporto, nes tai atitinka pareigos motyvuoti reikalavimus.
- 131 Ketvirta, dėl ginčijamo sprendimo 102 išnašoje (atitinka *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtos redakcijos 101 išnaša) išdėstyto teiginio nepakankamo motyvavimo pateiktas *Aluminios Cortizo* argumentas, kad neįmanoma apskaičiuoti laivų statykloms tariamai suteiktos lengvatos dydžio, grindžiamas klaidingu ginčijamo sprendimo aiškinimu. Remiantis ginčijamo sprendimo 169 ir 170 konstatuojamosiomis dalimis darytina išvada, kad sprendimą, jog laivų statykloms pagalba nebuvo suteikta, Komisija priėmė dėl to, kad pagal taikytinas teisės normas nebuvo privaloma dalį gautos lengvatos teikiamos naudos pervesti laivų statykloms, o ne dėl to, kad buvo neįmanoma apskaičiuoti joms suteiktos lengvatos dydžio. Aptariamoje išnašoje Komisija tik priminė, kad dėl tos priežasties laivų statyklos nebuvo pagalbos gavėjos, kad nebuvo įmanoma apskaičiuoti finansinio srauto jų naudai ir kad dėl to nereikėjo nagrinėti pagalbos suderinamumo atsižvelgiant į laivų statybos sektoriui taikytinas taisykles.
- 132 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir, nesant reikalo priimti sprendimo dėl Komisijos pateiktų prieštaravimų dėl *Lico* ir PYMAR suinteresuotumo ginčyti dalį ginčijamo sprendimo motyvų (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 11 d. Sprendimo *DTS Distribuidora de Televisión Digital / Komisija*, T-533/10, EU:T:2014:629, 170 punktą), visas pagrindas dėl nemotyvavimo turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl vienodo požiūrio principo pažeidimo

- 133 Ispanijos Karalystė ieškinyje byloje T-515/13 pateiktame pagrinde dėl vienodo požiūrio principo pažeidimo teigia, kad Komisija nenurodė susigrąžinti pagalbos dviejose panašiose ankstesnėse bylose, t. y. 2001 m. gegužės 8 d. Sprendime dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė bendrovei „Bretagne Angleterre Irlande“ („BAI“ arba „Brittany Ferries“) (OL L 12, 2002, p. 33, toliau – Sprendimas *Brittany Ferries*), ir sprendime dėl Prancūzijos mokestinių EIG.
- 134 Ispanijos Karalystė šiuo klausimu pažymi, kad ginčijamame sprendime Komisija nurodė, jog Prancūzijos mokestinėms EIG taikyta tvarka panaši į IMNS, nes „jos turėjo tam tikrų bendrų esminių savybių ir jų poveikis buvo panašus“. Vieninteliai nustatyti skirtumai buvo aiškus atleidimas nuo mokesčių, taikant prancūzišką tvarką, o ispaniška tvarka buvo sudaryta iš įvairių nuostatų, aplinkybė, kad Prancūzijos Respublika informavo Komisiją prieš imdama taikyti tvarką, nors apie tai oficialiai nepranešė, ir aplinkybė, kad Komisija dar niekada nebuvo priėmusi sprendimo dėl tokio tipo tvarkos. Šie nurodyti skirtumai vis dėlto yra nereikšmingi.

- 135 Pirma, Ispanijos Karalystė teigia, kad aiškus atleidimas nuo mokesčių sprendime dėl Prancūzijos mokestinių EIG negali turėti lemiamos reikšmės, nes Ispanijos taikomas atleidimas nuo mokesčių iš esmės grindžiamas Pelno mokesčio įstatyme numatyta tonažo apmokestinimo sistema, nuo kurios negalima nukrypti arba kurios negalima pakeisti žemesnio lygmens norma, kaip antai Pelno mokesčio reglamento 50 straipsnio 3 dalimi.
- 136 Antra, aplinkybė, kad Prancūzijos valdžios institucijos su šia tvarka supažindino Komisiją, yra nereikšminga, nes raštas, kuriuo informuojama apie šį mechanizmą, nebuvo oficialus pranešimas. Be to, Ispanijos Karalystė pažymi, kad taip pat siuntė raštus, kad išsiaiškintų tam tikrus klausimus po to, kai Komisijai buvo pateiktas skundas.
- 137 Trečia, Ispanijos Karalystė tvirtina, kad aplinkybė, jog tuo metu, kai Komisija pradėjo oficialų tyrimą dėl IMNS, ji jau buvo priėmusi sprendimą dėl Prancūzijos mokestinių EIG, taip pat yra nereikšminga dėl šių dviejų tvarkų skirtumų. Todėl Ispanijos Karalystė teigia, kad, remiantis vienodo požiūrio principu, neturėjo būti nurodyta susigrąžinti pagalbą, nes būtent dėl Sprendimo *Brittany Ferries* Komisijos sukelti neaiškumai dar neišsklaidyti.
- 138 Komisija prašo atmesti Ispanijos Karalystės pateiktus argumentus.
- 139 Remiantis jurisprudencija, pagal vienodo požiūrio principą, kaip Sąjungos teisės bendrąjį principą, reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, nebent toks vertinimas gali būti objektyviai pagrįstas (2014 m. balandžio 8 d. Sprendimo *ABN Amro Group / Komisija*, T-319/11, EU:T:2014:186, 110 punktas). Be to, pareiga įrodyti, kad situacijos yra panašios, tenka tai šaliai, kuri tuo panašumu remiasi (šiuo klausimu žr. 2014 m. balandžio 8 d. Sprendimo *ABN Amro Group / Komisija*, T-319/11, EU:T:2014:186, 114 punktą).
- 140 Pirma, kiek tai susiję su argumentu dėl Sprendimo *Brittany Ferries*, reikia pažymėti, kad Ispanijos Karalystė tik pamini šį sprendimą, tačiau išsamiai nepaaiškina priežasčių, dėl kurių nagrinėjamos situacijos yra panašios. Beje, remiantis ginčijamo sprendimo 251 konstatuojamąja dalimi ir Sprendimo *Brittany Ferries* 193 konstatuojamąja dalimi galima daryti išvadą, jog pastarajame Komisija pažymėjo, jog nagrinėjamos mokesčių lengvatos dėl EIG sukūrimo yra bendrosios priemonės, todėl nėra valstybės pagalba. Taigi, priešingai, nei tvirtina Ispanijos Karalystė, Sprendime *Brittany Ferries* Komisija ne atsisakė nurodyti susigrąžinti pagalbą, o nurodė ją susigrąžinti. Iš tikrųjų Komisija veikiau padarė skirtingas išvadas, nuspręsdama, kad dėl EIG suteiktos mokesčių lengvatos nebuvo valstybės pagalbos Sprendime *Brittany Ferries*, tačiau IMNS buvo valstybės pagalba, kaip nurodyta ginčijamame sprendime.
- 141 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, remiantis jurisprudencija, ieškovė, grįsdama savo argumentus, negali remtis ankstesne Komisijos sprendimų praktika, net jeigu ši būtų nusistovėjusi, nes tai prieštarautų teisingam Sutarties nuostatų aiškinimui (šiuo klausimu žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Freistaat Sachsen ir kt. / Komisija*, C-57/00 P ir C-61/00 P, EU:C:2003:510, 52 ir 53 punktus ir 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, T-347/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:418, 51 punktą). Todėl, neatsižvelgiant į Sprendime *Brittany Ferries* ir ginčijamame sprendime nagrinėjamų tvarkų skirtumus, bet kuriuo atveju reikia pripažinti, kad Ispanijos Karalystė, grįsdama šį pagrindą, negali remtis galimai pasikeitusia Komisijos praktika.
- 142 Antra, reikia konstatuoti, kad, remiantis ginčijamo sprendimo 214 konstatuojamąja dalimi, Prancūzijos mokestinių EIG tvarka gali būti laikoma panašia į IMNS keliais aspektais, būtent dėl mokesčių požiūriu skaidrios EIG ir investuotojų tarpininkavimo tarp turto statytojo ir jo pirkėjo, finansinės nuomos susitarimo sudarymo, EIG taikomo pagreitinto ir ankstyvo turto nusidėvėjimo, kapitalo prieaugio dėl turto pardavimo atleidimo nuo pelno mokesčio ir dalies EIG ir jos investuotojų gautos lengvatos teikiamos naudos pervedimo turto pirkėjui. Vis dėlto ginčijamo sprendimo 214 ir 215 konstatuojamosiose dalyse Komisija pridūrė, kad taip pat yra ir tam tikrų skirtumų, t. y. aplinkybė, jog pagal Prancūzijos mokestinių EIG tvarką kapitalo prieaugio atleidimas nuo pelno mokesčio yra

aiškus, o pagal IMNS tas atleidimas gaunamas kartu taikant kelias nuostatas, aplinkybė, kad Prancūzijos Respublika informavo Komisiją apie tvarką, nors oficialiai apie ją nepranešė, ir aplinkybė, kad ginčijamo sprendimo priėmimo momentu Komisija jau buvo priėmusi sprendimą dėl panašios tvarkos, t. y. dėl Prancūzijos mokestinių EIG tvarkos.

- 143 Reikia pažymėti, kad tam tikra Ispanijos Karalystės argumentų dalis yra prieštaringa nes, viena vertus, ji ginčija tariamų skirtumų egzistavimą arba reikšmę ir, kita vertus, teigia, kad Komisija negalėjo remtis aplinkybe, kad ginčijamo sprendimo priėmimo momentu ji jau buvo priėmusi sprendimą dėl panašios tvarkos, t. y. Prancūzijos mokestinių EIG tvarkos, nes tos tvarkos buvo pernelyg skirtingos.
- 144 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad, atsižvelgiant į reikšmingus ginčijamo sprendimo 214 konstatuojamojoje dalyje nustatytus Prancūzijos mokestinių EIG tvarkos ir IMNS panašumus, sprendime dėl Prancūzijos mokestinių EIG ir šioje byloje Komisija apribojo pareigą susigrąžinti būtent dėl jos Sprendime *Brittany Ferries* nurodytų neaiškumų, o tai galėjo reikšti, jog šios rūšies priemonės nėra valstybės pagalba dėl jų bendro pobūdžio. Todėl šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad Prancūzijos mokestinėms EIG ir IMNS skirtingas požiūris netaikomas.
- 145 Iš tiesų, nors ginčijamame sprendime dėl Prancūzijos mokestinių EIG pareiga susigrąžinti įsigaliojo tik nuo sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą priėmimo datos, šioje byloje Komisija tokią pareigą nustatė nuo savo pačios sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG paskelbimo datos (kuri yra ankstesnė už sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą, pasibaigusią ginčijamo sprendimo priėmimu, datą). Tačiau šis skirtingas požiūris yra objektyviai pagrįstas aplinkybe, kad Sprendimo *Brittany Ferries* nulemtas netikrumas, kuriuo paaiškinamas nesusigrąžinimas iš dalies, nebeegzistavo nuo sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG paskelbimo, kaip teisingai teigia Komisija ir kaip plačiau bus paaiškinta šio sprendimo 191–206 punktuose.
- 146 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad vienodo požiūrio principo pažeidimu dėl sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG grindžiamas argumentas turi būti atmestas.
- 147 Taigi šį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo

- 148 Byloje T-515/13 Ispanijos Karalystė pateikia pagrindą dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo ir prašo panaikinti nurodymą susigrąžinti pagalbą už laikotarpį iki sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą paskelbimo, t. y. iki 2011 m. rugsėjo 21 d., nors ginčijamame sprendime nurodyta susigrąžinti nuo sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG paskelbimo, t. y. 2007 m. balandžio 30 d.
- 149 Ispanijos Karalystė pateikia duomenis, dėl kurių jai kilo teisėtų lūkesčių, t. y. Sprendimą *Brittany Ferries*, sprendimą dėl Prancūzijos mokestinių EIG, 2001 m. gruodžio 21 d. Ispanijos valdžios institucijoms adresuotą Komisijos prašymą pateikti informacijos, 2004 m. birželio 30 d. Komisijos sprendimą 2005/122/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Nyderlandai ketina suteikti keturioms laivų statykloms šešioms laivų statybos sutartims įvykdyti (OL L 39, 2005, p. 48, toliau – sprendimas dėl Nyderlandų laivų statyklų), 2009 m. kovo 9 d. už Konkurencijos generalinį direktoratą (GD) atsakingos Komisijos narės raštą, Komisijos pranešimą dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (OL C 384, 1998, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 277) ir 2002 m. vasario 27 d. Komisijos sprendimą C(2002) 582 *final* dėl valstybės pagalbos N736/2001 – Laivybos bendrovių tonažo apmokestinimo sistema (mokestis už tonažą) (OL C 38, 2004, p. 5). Be to, ji teigia, kad tai pirmas kartas, kai Komisija kartu išanalizavo grupę skirtingų priemonių, kurių nacionalinis teisės aktų leidėjas nebuvo sukūręs kaip sistemos. Galiausiai Ispanijos Karalystė ginčija aplinkybę, kad po sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG priėmimo išnyko teisėti lūkesčiai, kuriuos ji grindė aplinkybe, jog Ispanijos priemonės nėra valstybės pagalba, nes abi sistemos buvo labai skirtingos.

- 150 Ieškinyje byloje T-719/13 *Lico* ir PYMAR taip pat pateikia pagrindą dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo ir prašo panaikinti nurodymą susigrąžinti pagalbą.
- 151 Pirma, dėl aktų, kurie sukėlė teisėtų lūkesčių, reikia pasakyti, kad *Lico* ir PYMAR remiasi būtent sprendimu dėl Nyderlandų laivų statyklų ir 2009 m. kovo 9 d. už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės raštu.
- 152 Antra, *Lico* ir PYMAR priduria, kad ūkio subjektai negalėjo numatyti pasikeitusios Komisijos taikytos praktikos, nes už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės rašte buvo nurodyta, kad Komisija jau išanalizavo IMNS, ir nebuvo numatyta papildomų priemonių. Be to, Sprendime *Brittany Ferries* Komisija nusprendė, kad IMNS analogiška sistema nėra valstybės pagalba.
- 153 Trečia, *Lico* ir PYMAR tvirtina, kad ginčijamame sprendime nenurodyta jokio aukštesnio Sąjungos intereso, kuris būtų viršesnis už neigiamą poveikį patyrusių ūkio subjektų interesą.
- 154 Komisija prašo atmesti teiginį dėl padaryto teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo.
- 155 Iš pradžių reikia priminti, kad teisėtais lūkesčiais dėl valstybės pagalbos teisėtumo iš principo galima remtis, išskyrus ypatingas aplinkybes, tik jei ši pagalba buvo suteikta laikantis SESV 108 straipsnyje numatytos procedūros (2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *HGA ir kt. / Komisija*, C-630/11 P–C-633/11 P, EU:C:2013:387, 134 punktas).
- 156 Taigi jurisprudencijoje neatmetama galimybė, kad pagalbos, kuri yra neteisėta, nes apie ją nebuvo pranešta, gavėjai gali remtis išimtinėmis aplinkybėmis, kurios teisėtai galėjo pagrįsti jų lūkesčius dėl šios pagalbos teisėtumo, prieštaraudami jos grąžinimui (2009 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kt. / Komisija*, T-30/01–T-32/01 ir T-86/02–T-88/02, EU:T:2009:314, 282 punktas).
- 157 Jurisprudencijoje nustatyta, kad teisėtų lūkesčių apsaugos principu gali būti remiamasi, kai tenkinamos trys sąlygos.
- 158 Pirma, teisėtų lūkesčių apsaugos principu gali remtis tik tas asmuo, kuriam Sąjungos institucija, suteikdama aiškių garantijų, sukėlė pagrįstų lūkesčių. Tokias garantijas, neatsižvelgiant į jų pateikimo formą, sudaro tiksli, besąlygiška ir tikrovę atitinkanti informacija (2010 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Kahla Thüringen Porzellan / Komisija*, C-537/08 P, EU:C:2010:769, 63 punktas). Be to, šios garantijos turi būti nustatytose patvirtintuose ir patikimuose šaltiniuose. Beje, teisėti lūkesčiai gali būti grindžiami tik taikytinas tesės normas atitinkančiomis garantijomis (2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Cementbouw Handel & Industrie / Komisija*, T-282/02, EU:T:2006:64, 77 punktas).
- 159 Antra, jei atidus ir pakankamai informuotas ūkio subjektas gali numatyti, kad galbūt bus priimta jo interesus paveikti galinti Sąjungos priemonė, jis negali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu, kai ta priemonė priimama (2006 m. birželio 22 d. Sprendimo *Belgija ir Forum 187 / Komisija*, C-182/03 ir C-217/03, EU:C:2006:416, 147 punktas ir 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Nuova Agricast ir Cofra / Komisija*, C-67/09 P, EU:C:2010:607, 71 punktas).
- 160 Trečia, jeigu Sąjungos institucijos sukūrė situaciją, kuri asmeniui sukeltų teisėtų lūkesčių, į tai vis dėlto gali būti neatsižvelgta, jeigu ta institucija įrodo, kad egzistuoja aukštesnis viešasis interesas, kuris yra viršesnis už pažeistus privačius interesus (šiuo klausimu žr. 1990 m. birželio 26 d. Sprendimo *Sofrimport / Komisija*, C-152/88, EU:C:1990:259, 16 ir 19 punktus; 1997 m. liepos 17 d. Sprendimo *Affish*, C-183/95, EU:C:1997:373, 57 punktą ir 2006 m. birželio 22 d. Sprendimo *Belgija ir Forum 187 / Komisija*, C-182/03 ir C-217/03, EU:C:2006:416, 164 punktą).
- 161 Būtent atsižvelgiant į šiuos principus reikia nagrinėti šią bylą.

- ¹⁶² Dėl pirmosios sąlygos vertėtų priminti, kad ginčijamo sprendimo 219–245 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo grupę Ispanijos Karalystės, *Lico* ir PYMAR pateiktų duomenų ir nusprendė, kad jie nesuteikia jokių teisėtų lūkesčių. Todėl reikia išsiaiškinti, ar šie duomenys yra tikslios, besąlyginės ir nuoseklios garantijos.
- ¹⁶³ Pirma, reikia pažymėti, kad Sprendimas *Brittany Ferries* ir sprendimas dėl Prancūzijos mokestinių EIG negali būti laikomi suteikiančiais tikslų, besąlyginių ir nuoseklių garantijų, nes juose nei tiesiogiai, nei netiesiogiai neminima IMNS.
- ¹⁶⁴ Antra, reikia atmesti argumentą, grindžiamą 2001 m. gruodžio 21 d. Ispanijos valdžios institucijoms adresuotu Komisijos prašymu pateikti informacijos, nes šis prašymas ir galimas paskesnis Komisijos neveikimas tam tikrą laiką nėra tikslis, besąlyginis ir nuosekli garantija dėl IMNS teisėtumo. Iš tiesų, kaip pažymėta ginčijamo sprendimo 222 konstatuojamojoje dalyje, prašyme pateikti informacijos Komisija apsiribojo reikalavimu pateikti papildomos informacijos apie laivams Ispanijoje galbūt taikomą mokesčių lizingo sistemą, kad galėtų ją išnagrinėti, remdamasi taisyklėmis dėl valstybės pagalbos. Beje, atsižvelgiant į Ispanijos valdžios institucijų pateikto atsakymo turinį, paskesnis Komisijos neveikimas negali būti laikomas tikslia, besąlygine ir nuoseklia garantija. Iš tiesų tas atsakymas yra mažų mažiausiai dviprasmiškas dėl to, kad Ispanijos valdžios institucijos nurodė, kad neegzistuoja jokia kita mokestinės nuomos sistema, nei Komisijos patvirtinta ankstesniame sprendime.
- ¹⁶⁵ Trečia, Komisijos pranešimu dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (žr. šio sprendimo 149 punktą) grindžiamu argumentu, kad nuvertėjimo ir nusidėvėjimo taisyklės nėra valstybės pagalba, jeigu taikomos vienodai visoms įmonėms ir prekėms, negalima grįsti teisėtų lūkesčių, nes, kaip pažymėta ginčijamo sprendimo 242 konstatuojamojoje dalyje, IMNS taikoma ne visoms įmonėms ir ne visoms prekėms.
- ¹⁶⁶ Ketvirta, 2002 m. vasario 27 d. Komisijos sprendimu C(2002) 582 *final* dėl mokesčio už tonažą (žr. šio sprendimo 149 punktą), kuriuo pripažintas šios sistemos suderinamumas, negali būti suteikta teisėtų lūkesčių, nes tas sprendimas priimtas dėl nuosavų ar nuomotų laivų eksploatacijos, o ne dėl laivų frachtavimo be įgulos finansinės veiklos, kaip yra šioje byloje ir kaip galima pagrįstai teigti remiantis ginčijamo sprendimo 245 konstatuojamąja dalimi.
- ¹⁶⁷ Penkta, net jeigu tai būtų pirmas kartas, kai Komisija kartu išnagrinėjo grupę skirtingų priemonių, kurių nacionalinis teisės aktų leidėjas nesukūrė kaip sistemos (beje, Komisija tai neigia), nei Ispanijos Karalystė, nei ūkio subjektai, remdamiesi vien šia aplinkybe, negali teigti, jog egzistuoja tikslis, besąlygiška ir nuosekli garantija, kad IMNS nėra valstybės pagalba. Iš tiesų, kaip teisingai ginčijamo sprendimo 238 ir 239 konstatuojamosiose dalyse pažymėjo Komisija, remiantis tik šia aplinkybe negalima savaime paneigti, kad ji galėjo atlikti bendrą priemonių vertinimą, juo labiau kad ji taip pat išnagrinėjo priemones atskirai.
- ¹⁶⁸ Šešta, reikia pažymėti, kad sprendime dėl Nyderlandų laivų statyklų nepateikta tikslų, besąlyginių ir nuoseklių garantijų dėl IMNS teisėtumo. Iš tiesų sprendime dėl Nyderlandų laivų statyklų Komisija tiksliai, besąlygiškai ir nuosekliai nepatvirtino, kad atlikusi išsamią ir nuodugnią analizę priėjo prie išvados, kad IMNS nėra valstybės pagalba. Viena vertus, kaip pažymėta ginčijamo sprendimo 224 konstatuojamojoje dalyje, sprendimo dėl Nyderlandų laivų statyklų dalykas buvo ne IMNS, o Nyderlandų sistema. Todėl apie Ispanijoje taikomas priemones ji užsimindavo tik netiesiogiai. Kita vertus, kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 225 konstatuojamojoje dalyje, Ispanijos priemonės, kurias Nyderlandai siekė kompensuoti, buvo ne IMNS, o galimos palūkanų normos subsidijos, taikomos Ispanijos laivų statykloms.
- ¹⁶⁹ Septinta, dėl 2009 m. kovo 9 d. už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės rašto reikia pažymėti, kad jis buvo nusiųstas atsakant į Norvegijos Karalystės Prekybos ir pramonės ministrės klausimą, kuri, iškėlusį prielaidą, kad IMNS yra pagalbos schema Ispanijos laivų statykloms, paprašė informacijos apie veiksmus, kurių Komisija ketina imtis. Pateiktame atsakyme už Konkurencijos GD atsakinga Komisijos

narė nurodė, kad Komisija išnagrinėjo klausimą ir kad dėl to, jog schema galėjo būti nediskriminuojant taikoma kitų valstybių narių laivų statyklų pastatytiems laivams įsigyti, ji „šioje stadijoje“ nenumatė imtis papildomų priemonių.

- 170 Šiuo klausimu, kaip teisingai tvirtina *Lico* ir PYMAR, reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 233 konstatuojamojoje dalyje pateiktas argumentas, jog aptariamas raštas nėra Komisijos formalus aktas, neturi lemiamos reikšmės.
- 171 Iš tiesų, kaip nurodo *Lico* ir PYMAR, buvo nuspręsta, kad pareigūno pareiškimų priskyrimas institucijai priklauso būtent nuo to, kaip visuomenė galėjo suvokti šiuos pareiškimus. Pareigūno pareiškimų priskyrimą institucijai lemiantis veiksnys yra tas, ar asmenys, kuriems šie pareiškimai skirti, nurodytomis aplinkybėmis gali pagrįstai daryti prielaidą, kad tai yra pozicija, kurios pareigūnas laikosi, kai vykdo pareigas. Šiuo klausimu reikia konkrečiai įvertinti, ar pareigūnas apskritai turi kompetenciją aptariamame sektoriuje; ar rašytinius pareiškimus teikia naudodamas popierių su oficialia kompetentingos tarnybos antrašte; ar interviu televizijai duoda tarnybos patalpose; ar nepamini, kad jo pareiškimai yra asmeninio pobūdžio, ir nenurodo, kad jie nesutampa su oficialia kompetentingos tarnybos pozicija, ir ar kompetentingos institucijos kuo greičiau nesiima būtinų priemonių asmenų, į kuriuos kreipėsi pareigūnas, susidarytam įspūdžiui, kad jo pareiškimai yra oficiali institucijos pozicija, išsklaidyti (pagal analogiją žr. 2007 m. balandžio 17 d. Sprendimo *AGM-COS.MET*, C-470/03, EU:C:2007:213, 56–58 punktus).
- 172 Taigi negalima atmesti galimybės, kad aukščiausios Komisijos konkurencijos tarnybų pareigūnės, kaip galima tvirtinti atsižvelgiant į rašto antraštę ir parašą, Norvegijos Karalystės prekybos ir pramonės ministrei, t. y. šioje srityje kompetenciją turinčiai šios šalies valdžios institucijai, atsiųstas raštas iš principo gali ūkio subjektams sukelti teisėtų lūkesčių dėl IMNS vertinimo, atsižvelgiant į valstybės pagalbai taikomas taisykles.
- 173 Taip pat aplinkybė, kad aptariamas raštas neskirtas juo besiremiantiems ūkio subjektams, neturi lemiamos reikšmės, jeigu jo turinys jiems buvo atskleistas. Šiuo atveju galima teigti, kad to rašto turinys IMNS dalyvaujantiems ūkio subjektams buvo žinomas nuo 2009 m., kaip galima teigti remiantis 2009 m. balandžio mėn. Norvegijos laivybos bendrovės nusiųstu raštu Ispanijos laivų statyklai ir Ispanijos Pramonės ministerijos išsiųstu raštu, kuriuo patvirtinama, kad visi suinteresuotieji ūkio subjektai buvo informuoti apie šį raštą per periodinius susirinkimus.
- 174 Vis dėlto tam, kad už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės raštas galėtų iš tikrųjų sukelti teisėtų lūkesčių, taip pat reikia, atsižvelgiant į jo turinį, kad tuo raštu būtų suteikta tikslų, besąlyginių ir nuoseklių garantijų. Kaip galima pagrįstai teigti remiantis ginčijamo sprendimo 235 ir 236 konstatuojamosiomis dalimis, šiuo atveju taip nėra. Reikia konstatuoti, kad tame rašte tiksliai, besąlygiškai ir nuosekliai neteigiama, kad atlikusi išsamią ir nuodugnią analizę Komisija priėjo prie išvados, kad IMNS nėra valstybės pagalba. Iš tiesų, kadangi Norvegijos valdžios institucijų rašte buvo išreikštas šios šalies laivų statyklų susirūpinimas, Komisijos narės rašte buvo tik pažymėta, kad neatrodo, jog IMNS yra diskriminacinė kitų valstybių narių laivų statyklų atžvilgiu. Be to, tame rašte pridurta, kad „šioje stadijoje“ nebuvo numatyta imtis papildomų priemonių, o tai reiškia, jog ši pozicija galėjo būti pakeista gavus naujų duomenų. Todėl Ispanijos Karalystė, *Lico* ir PYMAR negali šiuo raštu grįsti jokių teisėtų lūkesčių.
- 175 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus dėl pirmosios iš trijų kumuliacinių sąlygų, kurios turi būti tenkinamos įrodinėjant teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimą, kitų sąlygų nagrinėti nereikia.
- 176 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pagrindą dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl teisinio saugumo principo pažeidimo

- 177 Ieškinyje byloje T-515/13 Ispanijos Karalystė pateikia pagrindą dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo, kuriuo grindžia reikalavimą panaikinti nurodymą susigrąžinti pagalbą už laikotarpį iki sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą paskelbimo, nors ginčijamame sprendime nurodyta susigrąžinti nuo sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG paskelbimo.
- 178 Pirma, Ispanijos Karalystė teigia, kad tam tikros aplinkybės lėmė teisinį nesaugumą, kiek tai susiję su IMNS teisėtumu. Konkrečiai kalbant, Sprendimu *Brittany Ferries* ūkio subjektams buvo leista pagrįstai manyti, kad aptariamoms mokesčių lengvatom buvo bendrosios priemonės. Be to, 2009 m. kovo 9 d. už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės raštas, atsiųstas Norvegijos kompetentingoms institucijoms, dar labiau sustiprino teisinį nesaugumą. Iš tiesų Ispanijos Karalystė tvirtina, kad tame rašte buvo aiškiai nurodyta, jog Komisijai buvo žinoma apie sistemos egzistavimą, ir kad atlikusi analizę ji nusprendė, jog ta sistema nekelia problemų, kiek tai susiję su valstybės pagalbai taikomomis taisyklėmis. Todėl tas raštas padarė įtaką IMNS dalyvaujančių ūkio subjektų manymui, kad ta sistema yra teisėta. Beje, Ispanijos Karalystė pažymi, kad tuometėje spaudoje to rašto turinys buvo plačiai nušviestas.
- 179 Antra, Ispanijos Karalystė atkreipia dėmesį į Komisijos neveikimą pasibaigus protingam terminui, nors jai buvo žinoma apie IMNS egzistavimą. Kadangi Komisijai tai buvo žinoma, aplinkybė, kad kitų valstybių narių laivų statyklos skundus pateikė tik 2006 m., neturi reikšmės. Todėl Ispanijos Karalystė tvirtina, kad nereikia prašyti sugrąžinti pagalbą iki sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą paskelbimo 2011 m. rugsėjo 21 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
- 180 Ieškinyje byloje T-719/13 *Lico* ir PYMAR teigia, kad nurodymas susigrąžinti suteiktą pagalbą pažeidžia teisinio saugumo principą.
- 181 Pirma, kiek tai susiję su teisinio nesaugumą kėlusiomis aplinkybėmis, *Lico* ir PYMAR konkrečiai remiasi Sprendimu *Brittany Ferries*.
- 182 *Lico* ir PYMAR, priešingai nei Komisija, tvirtina, kad Sprendimu dėl Prancūzijos mokestinių EIG nebuvo panaikintas šis teisinis nesaugumas, nes Prancūzijos sistema gerokai skiriasi nuo IMNS. Visų pirma, Prancūzijos sistema nustatyta vienoje bendrojo mokesčių kodekso nuostatoje, o IMNS grindžiama bendru kelių nuostatų taikymu. Beje, pagal Prancūzijos sistemą dalis lengvatom teikiamos naudos turėjo būti privalomai pervedama laivybos bendrovei, o pagal IMNS tai buvo nustatyta privačiuose šalių susitarimuose. Be to, Komisija nusprendė, kad Prancūzijos sistema buvo pagalba transportui, o nagrinėjamu atveju ji nusprendė, jog tai yra pagalba investuotojams. Atsižvelgdamos į šiuos skirtumus, *Lico* ir PYMAR teigia, kad ūkio subjektai negalėjo numatyti, jog Komisijos išvadų dėl Prancūzijos sistemos taikymas privalės būti išplėstas ir taikomas IMNS. Be to, sprendime dėl Prancūzijos mokestinių EIG nebuvo aiškiai nurodyta, kad Sprendimo *Brittany Ferries* turinys yra neteisingas ar kad Komisija priėmė kitą poziciją.
- 183 *Lico* ir PYMAR teigia, kad kitos aplinkybės taip pat prisidėjo prie teisinio nesaugumo padėties susidarymo; tai yra sprendimas dėl Nyderlandų laivų statyklų ir 2009 m. kovo 9 d. už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės raštas
- 184 Kiek tai susiję su sprendimu dėl Nyderlandų laivų statyklų, *Lico* ir PYMAR teigia, kad remiantis tuo sprendimu galima daryti išvadą, jog Komisijai buvo žinoma apie IMNS egzistavimą, ir kad remdamasi gauta informacija ji nusprendė, jog sistema nėra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba. Taigi, nors negalima pripažinti, kad tas sprendimas sustiprino teisėtus lūkesčius, *Lico* ir PYMAR teigia, kad mažų mažiausiai tas sprendimas padidino jau egzistavusį netikrumą dėl IMNS teisėtumo. Iš tiesų, atsižvelgiant į Komisijos pareigą atlikti kruopštų ir nešališką tyrimą, tokie pareiškimai, kaip išdėstyti sprendime dėl Nyderlandų laivų statyklų, kuris buvo paskelbtas, gali lengvai paskatinti galvoti, jog IMNS buvo teisėta.

- 185 *Lico* ir PYMAR taip pat teigia, kad nors nepripažįstama, jog už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės raštas galėjo sukelti teisėtų lūkesčių, reikia pripažinti bent tai, kad tas raštas sustiprino neaiškumą dėl IMNS teisėtumo. Šiuo klausimu *Lico* ir PYMAR primena, kokiomis aplinkybėmis tas raštas buvo išsiųstas. Konkrečiai kalbant, jos pažymi, kad 2008 m. Ispanijos valdžios institucijos ir Komisijos tarnybos bendravo ir rengė susitikimus dėl IMNS. Jų teigimu, vykstant bendradarbiavimui buvo sutarta, kad IMNS nebus laikoma valstybės pagalba, jei Ispanijos valdžios institucijos priims privalomąją nuomonę, kurioje bus išaiškinta aplinkybė, kad IMNS taikoma laivams, pastatytiems bet kurioje EEE laivų statykloje. Be to, Ispanijos valdžios institucijos išsiuntė nuomonės projektą Komisijai, ši jį patikrino ir pasiūlė redakcinių pakeitimų, įtrauktų į galutinę versiją. Komisijos tarnybos patvirtino, kad privalomos nuomonės turinys buvo „nepriekaištingas“. *Lico* ir PYMAR nuomone, būtent tokiais aplinkybėmis 2009 m. buvo išsiųstas už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės raštas.
- 186 Antra, *Lico* ir PYMAR teigia, kad Komisijai buvo žinoma apie IMNS egzistavimą nuo pat jos sukūrimo ir kad tai įrodyta nuo 2001 m. Ispanijos valdžios institucijoms siųstais prašymais pateikti informacijos. Be to, IMNS sudarančių priemonių patvirtinimas buvo paskelbtas *Boletín Oficial del Estado* (valstybės oficialusis leidinys) ir plačiai nušviestas spaudoje. Nepaisant to, Komisija ir toliau nesiėmė veiksmų maždaug dešimt metų ir nepradėjo formalios tyrimo procedūros, o toks terminas yra pernelyg ilgas. Be to, *Lico* ir PYMAR tvirtina, kad yra prieštaringa atsisakyti susigrąžinti 2002–2006 m. suteiktą pagalbą dėl teisinio saugumo principo pažeidimo ir teigti, jog į šį laikotarpį negalima atsižvelgti nagrinėjant, ar Komisija pernelyg ilgai nesiėmė veiksmų. Bet kuriuo atveju, net jeigu reiktų išnagrinėti, ar Komisija ėmėsi veiksmų per protingą terminą tik nuo 2006 m., *Lico* ir PYMAR laikosi nuomonės, kad atsakymas turėtų būti neigiamas pagal analogiją su 1987 m. lapkričio 24 d. Sprendimu RSV / *Komisija* (223/85, EU:C:1987:502), kuriam priimti Komisija užtruko 26 mėnesius. Be to, jos pažymi, kad jeigu IMNS yra tokia panaši į sprendime dėl Prancūzijos mokestinių EIG aptariamą sistemą, kaip teigia Komisija, nors taip nėra, tai praėję penkeri metai iki sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą šioje byloje yra aiškiai pernelyg ilgas laiko tarpas. Atsižvelgdamos į tai, kas išdėstyta, *Lico* ir PYMAR teigia, kad teisinis nesaugumas išliko iki sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą paskelbimo 2011 m.
- 187 Pastabose dėl proceso eigos byloje T-719/13 RENV *Bankia ir kt.* teigia, kad teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimas nepriklauso nuo teisinio saugumo principo pažeidimo, priešingai, nei, atrodytų, teigia Komisija. Jų teigimu, teisinio saugumo principo pažeidimas buvo daromas iki ginčijamo sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
- 188 Be to, *Bankia ir kt.* pažymi, kad už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės raštas yra vėlesnis už sprendimą dėl Prancūzijos mokestinių EIG. Todėl tuo sprendimu negalėjo būti pašalintas teisinis nesaugumas.
- 189 Galiausiai *Bankia ir kt.* mano, kad jei Prancūzijos mokestinių EIG atvejis buvo toks panašus į šioje byloje nagrinėjamą sistemą, kaip teigia Komisija, nuo sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG iki sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą praėjęs penkerių metų laikotarpis yra pernelyg ilgas.
- 190 Komisija prašo atmesti Ispanijos Karalystės, *Lico* ir PYMAR pateiktus argumentus.
- 191 Dėstydamos šį pagrindą Ispanijos Karalystė, *Lico* ir PYMAR teigia, kad buvo pažeistas teisinio saugumo principas, ir reikalauja panaikinti nurodymą susigrąžinti už visą laikotarpį iki sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą paskelbimo, t. y. iki 2011 m. rugsėjo 21 d., nors ginčijamame sprendime nurodyta susigrąžinti nuo sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG paskelbimo, t. y. 2007 m. balandžio 30 d.
- 192 Pirmiausia reikia priminti, kad į bylą įstojusi šalis savo reikalavimais gali tik pritarti arba nepritarti vienos iš pagrindinių bylos šalių reikalavimams ir neturi galimybės kaip nors pakeisti ieškinio dalyko (šiuo klausimu žr. 1995 m. vasario 6 d. Nutarties *Auditel / Komisija*, T-66/94, EU:T:1995:20, 27 punktą). Šioje byloje *Bankia ir kt.* prašo panaikinti nurodymą susigrąžinti ir už laikotarpį nuo

2011 m. rugsėjo 21 d., kai buvo paskelbtas sprendimas pradėti formalią tyrimo procedūrą, iki 2014 m. balandžio 16 d., kai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* buvo paskelbtas ginčijamas sprendimas, o *Lico* ir PYMAR prašo panaikinti nurodymą susigrąžinti tik iki 2011 m. rugsėjo 21 d., kai buvo paskelbtas sprendimas pradėti formalią tyrimo procedūrą. Todėl *Bankia ir kt.* prašymas panaikinti nurodymą susigrąžinti už papildomą laikotarpį nepatenka į *Lico* ir PYMAR pateikto ieškinio apimtį ir turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

- 193 Remiantis jurisprudencija darytina išvada, kad pagalbos neteisėtumo konstatavimo loginė pasekmė yra jos panaikinimas susigrąžinant, kad būtų atkurta ankstesnė padėtis. Tik ypatingomis aplinkybėmis gali būti netikslinga nurodyti grąžinti pagalbą (2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Residex Capital IV*, C-275/10, EU:C:2011:814, 33 ir 35 punktai). Konkrečiai kalbant, jurisprudencijoje neatmetama neteisėtos (nes apie ją nepranešta) pagalbos gavėjų galimybė remtis ypatingomis aplinkybėmis, kaip antai teisinio saugumo principo pažeidimu, ir taip prieštarauti jos sugrąžinimui (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 22 d. Sprendimo *Komisija / Salzgitte*, C-408/04 P, EU:C:2008:236, 106 ir 107 punktus).
- 194 Be to, teisinio saugumo principas reiškia, kad Sąjungos teisės aktai turi būti aiškūs ir kad teisės subjektai galėtų numatyti jų taikymą (2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Nuova Agricast ir Cofra / Komisija*, C-67/09 P, EU:C:2010:607, 77 punktas) tam, kad galėtų aiškiai suprasti savo teises ir pareigas bei prie to atitinkamai prisitaikyti (1989 m. vasario 22 d. Sprendimo *Komisija / Prancūzija ir Jungtinė Karalystė*, 92/87 et 93/87, EU:C:1989:77, 22 punktas). Šis teisinio saugumo imperatyvas taikomas ypač griežtai, kai kalbama apie teisės aktus, dėl kurių gali kilti finansinių pasekmių, kad suinteresuotieji asmenys galėtų tiksliai žinoti tuose teisės aktuose jiems nustatytas pareigas (žr. 2017 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Eurofast / Komisija*, T-87/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:641, 97 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 195 Reikia pažymėti, kad valstybės pagalbos srityje pareikštiems ieškiniams, kuriuose prieštaraujama pareigai susigrąžinti tuo pagrindu, kad buvo pažeistas teisinio saugumo principas, pritariama tik labai ypatingomis aplinkybėmis. Vienas iš retų tokio ieškinio, kuriam buvo pritarta, pavyzdžių yra ieškinys, dėl kurio priimtas 2004 m. liepos 1 d. Sprendimas *Salzgitte / Komisija* (T-308/00, EU:T:2004:199). Tačiau tas sprendimas buvo panaikintas išnagrinėjus apeliacinį skundą ir priėmus 2008 m. balandžio 22 d. Sprendimą *Komisija / Salzgitte* (C-408/04 P, EU:C:2008:236), o Teisingumo Teismui grąžinus bylą nagrinėti Bendrajam Teismui, šis 2013 m. sausio 22 d. Sprendime *Salzgitte / Komisija* (T-308/00 RENV, EU:T:2013:30) galiausiai nusprendė, kad sąlygos teisinio saugumo principo pažeidimui įrodyti nebuvo tenkinamos.
- 196 Remiantis jurisprudencija darytina išvada, kad reikia išnagrinėti tam tikras aplinkybes ir ištirti, ar buvo pažeistas teisinio saugumo principas, būtent tai, ar taikoma teisės sistema yra neaiški (šiuo klausimu žr. 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Nuova Agricast ir Cofra / Komisija*, C-67/09 P, EU:C:2010:607, 77 punktą), ir (arba) tai, ar ilgą laiką Komisija nepagrįstai nesiėmė veiksmų (šiuo klausimu žr. 1987 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *RSV / Komisija*, 223/85, EU:C:1987:502, 14 ir 15 punktus ir 2008 m. balandžio 22 d. Sprendimo *Komisija / Salzgitte*, C-408/04 P, EU:C:2008:236, 106 ir 107 punktus). Dėl pastarosios aplinkybės reikia priminti, kad vykstant valstybės pagalbos tyrimo procedūrai Komisija privalo imtis veiksmų per protingą terminą ir kad jai neleidžiama pernelyg ilgai neveikti per pirminį tyrimo etapą. Reikia pridurti, kad procedūros termino protingumą būtina vertinti pagal konkrečios bylos aplinkybes, kaip antai bylos sudėtingumą ir šalių elgesį (2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *HGA ir kt. / Komisija*, C-630/11 P–C-633/11 P, EU:C:2013:387, 81 ir 82 punktai).
- 197 Taigi reikia patikrinti, ar egzistuoja tokios ypatingos aplinkybės, kad šioje byloje būtų galima prieštarauti nurodymui susigrąžinti.
- 198 Šiuo klausimu reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 251, 261 ir 262 konstatuojamosiose dalyse Komisija pripažįsta, jog teisinio saugumo principas prieštaravo pagalbos susigrąžinimui iki sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG paskelbimo. Iš tiesų Komisija neneigia, kad 2001 m. Sprendimas

Brittany Ferries galėjo ūkio subjektus paskatinti manyti, jog aptariamoms mokesčių lengvatom yra bendrosios priemonės ir dėl to nėra valstybės pagalba. Tačiau ji teigia, kad šis teisinis nesaugumas išnyko 2007 m. balandžio 30 d. paskelbus sprendimą dėl Prancūzijos mokestinių EIG. Dėl tos priežasties šio pagrindo pagrįstumo nagrinėjimui reikšmės neturi už šią datą ankstesnės šalių nurodytos aplinkybės, kaip antai jų nurodomas Komisijos neveikimas po 2001 m. prašymo pateikti informacijos arba 2004 m. sprendimo dėl Nyderlandų laivų statyklų.

- 199 Dėl sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG paskelbimo 2007 m. balandžio mėn. pasekmių reikia pažymėti, kad Komisija nepadarė klaidos, kai nusprendė, jog tuo sprendimu panaikintas bet koks teisinis nesaugumas, nes tas sprendimas atidų ir pakankamai informuotą ūkio subjektą turėjo paskatinti įvertinti, kad į IMNS panaši sistema gali būti valstybės pagalba. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad remiantis sprendimu dėl Prancūzijos mokestinių EIG galima teigti, kad jūrinių laivų statybos ir jų perdavimo naudoti laivybos bendrovėms tarpininkaujant EIG ir naudojantis finansinės nuomos susitarimais, kuriais suteikiamos tam tikros mokesčių lengvatos, sistema galėjo būti valstybės pagalbos sistema. Nors ir neginčytina, kad sprendime dėl Prancūzijos mokestinių EIG aptariama sistema ir IMNS nebuvo identiškos, nėra jokių duomenų, kuriais remiantis būtų galima įrodyti, kad jų skirtumai buvo didesni už IMNS ir Sprendime *Brittany Ferries*, kuriuo remiasi Ispanijos Karalystė, *Lico* ir PYMAR šiam pagrindui pagrįsti, aptariamoms sistemoms skirtumus.
- 200 Be to, po sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG susiklosčiusios aplinkybės, kuriomis remiasi Ispanijos Karalystė, *Lico* ir PYMAR, neprieštarauja faktui, jog tuo paskelbimu buvo panaikintas teisinis nesaugumas, kaip teisingai tvirtina Komisija.
- 201 Pirma, kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 257 konstatuojamąja dalimi, 2009 m. kovo 9 d. už Konkurencijos GD atsakingos Komisijos narės raštas negalėjo lemti teisinio nesaugumo atsiradimą ar jo palaikymą, atsižvelgiant į šio sprendimo 174 punkte išdėstytus argumentus. Iš tiesų tame rašte tik nurodyta, kad IMNS nelemia kitų valstybių narių laivų statyklų diskriminacijos, ir pridurta, kad „šioje stadijoje“ Komisija nenumatė imtis papildomų priemonių.
- 202 Antra, dėl galbūt pernelyg ilgo Komisijos neveikimo laikotarpio po sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG paskelbimo ir, neatsižvelgiant į klausimą, ar tai paprasčiausiai vienas iš daugelio aspektų, leidžiančių įrodyti teisinio saugumo principo pažeidimą, ar, kaip teigia Komisija, privaloma ir kumuliacinė sąlyga, reikia konstatuoti, kad bet kuriuo atveju Komisija šioje byloje nebuvo neaktyvi neprotingą laikotarpį.
- 203 Iš tiesų, atsižvelgiant į tai, kad tyrimas turi apsiriboti laikotarpiu nuo sprendimo dėl Prancūzijos mokestinių EIG paskelbimo 2007 m. balandžio mėn., nes Komisija pripažino, kad iki tos datos buvo susidariusi teisinio nesaugumo padėtis, reikia pažymėti, kad sprendimas pradėti formalią tyrimo procedūrą šioje byloje buvo paskelbtas 2011 m. rugsėjo mėn., t. y. beveik po ketverių su puse metų.
- 204 Dėl šio aspekto reikia pažymėti, kad remiantis ginčijamo sprendimo 259 ir 261 konstatuojamosiomis dalimis darytina išvada, jog iš aštuonių prašymų pateikti informacijos, kuriuos Komisija nusiuntė Ispanijos valdžios institucijoms, šeši buvo nusiųsti šio sprendimo 203 punkte nurodytu laikotarpiu ir kad aptariamoms priemonėms buvo sudėtingos; to paneigti neįmanoma. Dėl šių priežasčių, atsižvelgiant į šios bylos aplinkybės, negalima kaltinti Komisijos, kad neprotingą laikotarpį nepagrįstai nesiėmė veiksmų.
- 205 Dėl 1987 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *RSV / Komisija* (223/85, EU:C:1987:502, 12 ir 14 punktai), kuriuo remiasi *Lico* ir PYMAR reikalavimams pagrįsti ir kuriame nepateisinamas 26 mėnesių laiko tarpas buvo pripažintas pernelyg ilgu, reikia pažymėti, jog ypatingos tos bylos aplinkybės suvaidino lemiamą vaidmenį Teisingumo Teismo priimtame sprendime, todėl tas sprendimas negali būti paprasčiausiai perkeltas ir taikomas kitose bylose. Konkrečiai kalbant, apie pagalbą, dėl kurios buvo iškelta byla, pasibaigusi 1987 m. lapkričio 24 d. Sprendimu (223/85, EU:C:1987:502), Komisijai buvo formaliai pranešta, nors ir praėjus nemažai laiko po jos išmokėjimo. Be to, ta pagalba buvo susijusi su

papildomomis išlaidomis, skirtoms pagalbos schemoms, kurias Komisija buvo anksčiau patvirtinusi. Galiausiai reikia pažymėti, kad pagalbos suderinamumo tyrimas nereikalavo išsamios analizės (2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Comune di Milano / Komisija*, T-167/13, dėl kurio paduotas apeliacinis skundas, EU:T:2018:940, 158 punktas). Tačiau visos šios ypatingos aplinkybės aiškiai skiriasi nuo aplinkybių, dėl kurių iškelta ši byla, kurioje apie ginčijamą pagalbą niekada nebuvo pranešta, Komisija Ispanijos valdžios institucijoms siuntė kelis prašymus pateikti informacijos aptariamam laikotarpiu, o priemonės buvo ypač sudėtingos. Taigi *Lico* ir PYMAR negali pagrįstai remtis toje byloje priimtu sprendimu.

- 206 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pagrindą dėl teisinio saugumo principo pažeidimo reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl susigrąžinimui taikomų principų pažeidimo, kiek tai susiję su nesuderinamos pagalbos dydžio skaičiavimo metodu

- 207 Ieškinyje byloje T-719/13 *Lico* ir PYMAR subsidiaryrai pateikia pagrindą dėl pagalbos susigrąžinimui taikomų principų pažeidimo, kiek tai susiję su susigrąžintinos nesuderinamos pagalbos dydžio skaičiavimo metodu. Jų teigimu, ginčijamame sprendime gali būti pareikalauta susigrąžinti didesnę pagalbos sumą nei ta, kurią realiai gavo investuotojai.

- 208 *Lico* ir PYMAR teigia, kad pagalbos skaičiavimo metodo redakcija yra paini ir neaiški. Konkrečiai kalbant, jos kritikuoja ginčijamą sprendimą, nes susidaro įspūdis, kad jame reikalaujama susigrąžinti visą pagalbą iš investuotojų, nors kita mokesčių lengvatos teikiamos naudos dalis jau pervesta laivybos bendrovėms. Iš tiesų iš nurodymo susigrąžinti reikia išskirti tą pagalbos dalį, kuri pervesta kitiems ūkio subjektams, net jeigu taikytinuose teisės aktuose nereikalaujama pervesti dalies pagalbos.

- 209 *Lico* ir PYMAR teigia, kad pagalbos gavėjo gautas ekonominės naudos dydis nebūtinai visais atvejais turi būti lygus panaudotų valstybės išteklių dydžiui, nors dažnai taip ir yra.

- 210 Be to, už investuotojų realiai gautą pagalbą didesnės sumos susigrąžinimas pastatytų juos į nepalankią padėtį, palyginti su jų konkurentais, o ne atkurtų iki pagalbos suteikimo buvusią padėtį.

- 211 Pastabose dėl proceso eigos byloje T-719/13 RENV *Bankia ir kt.* teigia, kad nurodymas susigrąžinti visą pagalbą iš investuotojų, nors jie gavo tik 10–15 % lengvatos, yra neteisėtas. *Bankia ir kt.* pažymi, kad susigrąžinimo tikslas yra ne skirti sankciją, o tik panaikinti konkurencijos iškraipymą, atsiradusį dėl suteiktos pagalbos. Tačiau už faktiškai gautą naudą didesnės sumos susigrąžinimas iškraipytų konkurenciją gavėjų konkurentų naudai.

- 212 Be to, *Bankia ir kt.* pažymi, kad ginčijamame sprendime Komisija pripažino, jog EIG ir investuotojai veikė kaip tarpininkai, kurie pervedavo gautą naudą laivybos bendrovėms. Beje, Komisija taip pat pripažino, kad apie lengvatos paskirstymo tvarką buvo iš anksto pranešama Ispanijos valdžios institucijoms tuo pat metu, kai buvo teikiamas prašymas leisti taikyti ankstyvą nusidėvėjimą. Be to, susitarimo, kuriame nustatyta paskirstymo tarp šalių tvarka, išankstinis pasirašymas buvo privaloma sąlyga, kad būtų galima pasinaudoti IMNS.

- 213 *Bankia ir kt.* priduria, kad ginčijamas sprendimas yra prieštaringas dėl to, kad Komisija nusprendė, jog nėra laivybos bendrovėms suteiktos valstybės pagalbos, nes nauda pervedama pagal privačias sutartis, ir dėl to, kad tuo pat metu negaliojančiomis pripažino privačiose sutartyse įtvirtintas nuostatas, pagal kurias investuotojams leidžiama susigrąžinti naudą iš faktinių jos gavėjų, t. y. laivų statyklių.

- 214 Pastabose dėl proceso eigos byloje T-719/13 RENV *Aluminios Cortizo* teigia, kad ginčijamas sprendimas yra prieštaringas dėl to, kad Komisija nurodė susigrąžinti visą pagalbą iš investuotojų, nors pripažino, jog 85–90 % lengvatos teikiamos naudos buvo pervesta laivybos bendrovėms.

- 215 *Aluminios Cortizo* taip pat pažymi, kad remiantis ginčijamo sprendimo projektu galima teigti, jog Komisija buvo numčiusi nurodyti susigrąžinti pagalbą iš laivybos bendrovių.
- 216 Komisija ginčija šiuos argumentus.
- 217 Jurisprudencijoje nustatyta, kad neteisėtos pagalbos panaikinimas ją susigrąžinant yra logiška jos neteisėtumo konstatavimo pasekmė, ir tuo siekiama atkurti prieš tai buvusią padėtį. Šis tikslas pasiekiamas, kai atitinkamą pagalbą, prireikus – su palūkanomis, grąžina jos gavėjas arba, kitaip tariant, įmonės, kurios ją realiai pasinaudojo. Sugrąžindamas pagalbą jos gavėjas praranda rinkoje prieš konkurentus įgytą pranašumą, ir atkuriamas prieš pagalbos išmokėjimą buvusi padėtis. Tuo remiantis darytina išvada, kad pagrindinis tikslas, kurio siekiama neteisėtai išmokėtos valstybės pagalbos susigrąžinimu, yra panaikinti konkurencijos iškraipymą, atsiradusį dėl neteisėtos pagalbos suteikto konkurencinio pranašumo (2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-277/00, EU:C:2004:238, 74–76 punktai; šiuo klausimu taip pat žr. 1991 m. kovo 21 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-303/88, EU:C:1991:136, 57 punktą).
- 218 Dėstydamos šį pagrindą *Lico* ir PYMAR, palaikomos *Bankia ir kt.* ir *Aluminios Cortizo*, iš esmės neigia, kad ginčijamame sprendime nurodyta susigrąžinti visą pagalbą iš investuotojų, nes 85–90 % gautos lengvatos teikiamos naudos buvo sistemingai pervedama laivybos bendrovėms, kaip pripažįstama ginčijamame sprendime.
- 219 Atsižvelgiant būtent į tai, kad Komisija šioje byloje nusprendė, jog laivybos bendrovės nebuvo pagalbos gavėjos (t. y. padarė išvadą, kuri nėra šio ginčo dalykas), nurodyme susigrąžinti buvo įvardyti tik investuotojai, kurie, remiantis ginčijamu sprendimu, buvo vieninteliai visos pagalbos gavėjai dėl EIG skaidrumo. Remiantis ginčijamam sprendimui būdinga logika, jame nebuvo padaryta klaidos nurodant susigrąžinti visą pagalbą iš investuotojų, nors dalį gautos lengvatos teikiamos naudos jie buvo pervedę kitiems ūkio subjektams, nes jie nebuvo laikomi pagalbos gavėjais. Iš tiesų, kaip nurodyta ginčijamame sprendime, būtent investuotojai faktiškai disponavo pagalba, nes pagal taikytinus teisės aktus jie neprivalėjo pervedti dalies pagalbos tretiesiems asmenims.
- 220 Dėl tos priežasties nurodymas susigrąžinti negali būti laikomas sankcija investuotojams arba priemone, iškraipanti konkurenciją jų konkurentų naudai, kaip teigia *Bankia ir kt.*
- 221 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šį ieškinio pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą, todėl reikia atmesti visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 222 Pirmajame sprendime Komisijai buvo nurodyta padengti bylinėjimosi išlaidas. Sprendime dėl apeliacinio skundo Teisingumo Teismas atidėjo klausimą dėl pagrindinių bylos šalių bylinėjimosi išlaidų. Taigi pagal Procedūros reglamento 219 straipsnį šiame sprendime Bendrasis Teismas turi nuspręsti dėl visų bylinėjimosi išlaidų, patirtų per skirtingas procedūras.
- 223 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 224 Kadangi Ispanijos Karalystė pralaimėjo ginčą byloje T-515/13 RENV, ji privalo padengti bylinėjimosi išlaidas, įskaitant tas, kurios patirtos per pirmąjį procesą Bendrajame Teisme ir per procesą Teisingumo Teisme, kaip to prašė Komisija.
- 225 Kadangi *Lico* ir PYMAR pralaimėjo ginčą byloje T-719/13 RENV, jos privalo padengti bylinėjimosi išlaidas, įskaitant tas, kurios patirtos per pirmąjį procesą Bendrajame Teisme ir per procesą Teisingumo Teisme, kaip to prašė Komisija.

- 226 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 3 dalį Bendrasis Teismas gali nuspręsti, kad 1 ir 2 dalyse nepaminėta į bylą įstojusi šalis pati padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Šiuo atveju reikia nuspręsti, kad *Bankia ir kt.* ir *Alumnios Cortizo* padengia savo bylinėjimosi išlaidas, patirtas per procesą dėl grąžintos nagrinėti bylos.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinius.

- 2. Ispanijos Karalystė padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas Teisingumo Teisme nagrinėjant bylą C-128/16 P ir Bendrajame Teisme nagrinėjant bylas T-515/13 ir T-515/13 RENV.**
- 3. *Lico Leasing, SA* ir *Pequeños y Medianos Astilleros Sociedad de Reconversión, SA* padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas Teisingumo Teisme nagrinėjant bylą C-128/16 P ir Bendrajame Teisme nagrinėjant bylas T-719/13 ir T-719/13 RENV.**
- 4. *Bankia, SA* ir kitos į bylą įstojusios šalys, kurių pavadinimai nurodyti priede, ir *Aluminios Cortizo, SAU* padengia savo bylinėjimosi išlaidas, patirtas per procesą dėl grąžintos nagrinėti bylos.**

Collins

Iliopoulos

Barents

Passer

De Baere

Paskelbta 2020 m. rugsėjo 23 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.